

**ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของชุมชนภายใต้โครงการ
จัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**

**Factors Affecting Opinions in Forest Resources Conservation of the Communities
Under the Forest Land Allotment Project, Lao People's Democratic Republic**

คำนำ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์เป็นทรัพยากรที่เอื้ออำนวยประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น น้ำ อากาศ สัตว์ป่า และมนุษย์ จากการรายงานของ ภูเวียง (2548) ในยุทธศาสตร์ป่าไม้ถึงปี พ.ศ. 2553 พบว่าป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ส.ป.ป.ลาว) ในระหว่างปี พ.ศ. 2490 หรือเมื่อ 60 ปีก่อนมีพื้นที่ป่าไม้ปกคลุมประมาณ ร้อยละ 71.6 ของพื้นที่ประเทศ หรือประมาณ 17 ล้านเฮกตาร์ ในปี พ.ศ. 2535 มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณร้อยละ 47 ของพื้นที่ประเทศ หรือประมาณ 11.2 ล้านเฮกตาร์ และในปี พ.ศ. 2546 มีพื้นที่ป่าไม้เหลืออยู่ประมาณ ร้อยละ 41.5 ของพื้นที่ประเทศ หรือประมาณ 10 ล้านเฮกตาร์ การลดลงของพื้นที่ป่าไม้มีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว และการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างมากโดยใช้ประโยชน์ปราศจากความระมัดระวัง และไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้และมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ และรวมไปถึงผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์อีกด้วย

จังหวัดสาละวัน อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเนื้อที่ทั้งหมด 101,560.084 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,015,600.84 เฮกตาร์ มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 609,360.5 เฮกตาร์ หรือประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่จังหวัดประกอบด้วยป่าเศรษฐกิจมีพื้นที่ 136,352 เฮกตาร์และมีป่าสงวนแห่งชาติ 3 แห่ง คือ ป่าสงวนแห่งชาติภูเขียงทอง เขบั้งนวน และป่าสงวนแห่งชาติเซซับ มีพื้นที่ 71,844 108,534 และ 59,785 เฮกตาร์ ตามลำดับ และเนื้อที่ป่าอื่นๆ 232,848.5 เฮกตาร์ พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสาละวันเป็นผืนป่าที่มีความสำคัญของประเทศในด้านความหลากหลายของระบบนิเวศ ตลอดจนเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่มีความสำคัญ ซึ่งหากไม่มีมาตรการในการป้องกันการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไมื่อดังกล่าวคาดว่าจะส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปรับปรุงพื้นที่ให้สมบูรณ์ดังเดิม (โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้, 2548)

จากสภาพการณ์ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างจริงจังและเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงจัดตั้งโครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ และมอบให้ราษฎรตามหมู่บ้านต่างๆ ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2539 โดยเน้นหมู่บ้านที่มีความขัดแย้งในการครอบครองที่ดินป่าไม้ และหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติต่างๆ เพื่อให้ราษฎรมีพื้นที่ครอบครองเป็นของตนเอง ในระหว่างปี พ.ศ. 2539-2548 มีการจัดสรรพื้นที่ป่าไม้ ให้กับราษฎรจำนวน 6,830 หมู่บ้าน มากกว่าร้อยละ 50 ของหมู่บ้านทั่วประเทศหรือประมาณ 420,855 ครัวเรือน มากกว่าร้อยละ 60 เป็นเกษตรกรในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมมีพื้นที่ประมาณ 9,135,440 ล้านเฮกตาร์ (กรมส่งเสริม, 2547) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของชุมชนรอบป่าสงวนแห่งชาติเซซบในประเทศ ส.ป.ป.ลาว เพื่อนำความรู้หรือผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรในชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป. ลาว โดยทำการศึกษาชุมชนที่อาศัยอยู่ 3 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านปะจุคอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ อำเภอตะโอย จังหวัดสาละวัน ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินป่าไม้จากโครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้โดยการสนับสนุนจากโครงการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติโดยอาศัยชุมชนเป็นพื้นฐาน (The Global Association for People and the Environment: GAPENFI) ภาพที่ 1 แสดงแผนที่ประเทศ ส.ป.ป. ลาวและขอบเขตการวิจัย

ภาพที่ 1 แผนที่ประเทศ ส.ป.ป. ลาว และขอบเขตการวิจัย

นิยามศัพท์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์เพื่อประกอบการวิจัยดังนี้

ราษฎร หมายถึง บุคคลที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือผู้แทนครัวเรือนที่มีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่อง ที่ทำการศึกษาและอาศัยอยู่ใน 3 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านประจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้าน ปะจุใหม่

เพศ หมายถึง ความเป็นชายหรือความเป็นหญิงของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือนเดียวกันที่เป็นตัวแทนที่สามารถตอบคำถามได้

อายุ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่การเกิดจนถึงอายุปัจจุบัน

อาชีพหลัก หมายถึง การประกอบกิจการที่ก่อให้เกิดรายได้เป็นประจำและเป็นรายได้หลักในการดำรงชีวิต

อาชีพรอง หมายถึง อาชีพอื่นๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพหลัก

ระดับการศึกษา หมายถึง การเรียนชั้นสูงสุดของผู้ให้สัมภาษณ์

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง บุคคลทั้งหมดในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน

จำนวนแรงงาน หมายถึง บุคคลสามารถทำงานให้เกิดรายได้มีอายุตั้งแต่ 16-60 ปี

รายได้รวมในครัวเรือน หมายถึง ผลได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรองทั้งหมดของสมาชิกในครัวเรือนทุกคนรวมตลอดทั้งปี

รายจ่ายในครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของสมาชิกในครัวเรือนทุกคนรวมตลอดทั้งปี

ขนาดพื้นที่ถือครอง หมายถึง การที่ราษฎรในหมู่บ้านปะจู้ได้ หมู่บ้านปะจู้ใหม่และหมู่บ้านปะจู้คอนมีจำนวนที่ดินที่อยู่ในการครอบครองทั้งหมดทั้งที่เป็นที่ดินของตนเอง ที่ดินเช่า หรืออื่นๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพ หรือกระทำกิจกรรมใดก็ตาม

ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ชีวิตในการอยู่อาศัยและประกอบอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนที่อาศัยในหมู่บ้านปะจู้คอน หมู่บ้านปะจู้ได้และหมู่บ้านปะจู้ใหม่

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับความรู้และกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ซึ่งได้การฟังวิทยุ หรือโทรทัศน์หรือจากแหล่งข่าวอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ การฟื้นฟู การพัฒนา การป้องกัน การสงวน เก็บรักษาทรัพยากรป่าไม้

ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง ภูมิความรู้ความเข้าใจของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกรับรู้ของบุคคลโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และสภาพแวดล้อม ด้วยการพูดและการเขียน

โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ หมายถึง การแบ่งหรือการแยกประเภทของที่ดินป่าไม้ออกเป็นส่วนๆ โดยละเอียด เช่น ที่ดินเพื่อการเกษตร ที่ดินป่าไม้ ที่ดินบริเวณน้ำ ที่ดินอุตสาหกรรม ที่ดินคมนาคม ที่ดินวัฒนธรรม ที่ดินป้องกันชาติป้องกันความสงบ และที่ดินเพื่อการปลูกสร้างและป่าไม้ คือ การแบ่งประเภทของป่าไม้ โดยเน้นการจัดสรรแบ่งพื้นที่ดินป่าไม้เพื่อให้สอดคล้องและถูกต้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เช่น แบ่งป่าเพื่อการพัฒนาประเทศ แบ่งป่าเพื่อการสงวน แบ่งป่าเพื่อการป้องกัน แบ่งป่าเพื่อการฟื้นฟู และแบ่งป่าที่ถูกรบกวนทำลาย เป็นต้น

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ประเทศ ส.ป.ป.ลาว ผู้ศึกษาได้ตรวจเอกสารที่เกี่ยวกับแนวความคิดและทฤษฎีเพื่อนำไปประโยชน์ใช้ในงานวิจัยดังนี้

1. ความหมายและแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
2. ระบบการจัดแบ่งที่ดินป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว
3. ชนิดป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว
4. สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ความหมายของการอนุรักษ์

การอนุรักษ์ หมายถึง การที่รู้จักนำใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม อันเป็นการรู้จักใช้ทรัพยากรด้วยวิธีการสงวนหรือการเก็บรักษาทรัพยากรที่หายากเอาไว้รวมทั้งป้องกันมิให้ทรัพยากรเกิดการสูญเสียในการใช้ทรัพยากรเหล่านั้น (นิวัติ, 2542)

การอนุรักษ์ หมายถึง การใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างชาญฉลาดเหมาะสม และใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดมีการสูญเสียน้อยที่สุดและหมายรวมถึงการฟื้นฟู การป้องกัน การสงวนเก็บรักษาทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติมากที่สุด และมีทรัพยากรเหล่านั้นไว้ใช้อย่างยั่งยืนตลอดไป (บุญมี, 2544)

การอนุรักษ์ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด และใช้ได้เป็นเวลายาวนานที่สุด ทั้งนี้ต้องให้สูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และจะต้องกระจายประโยชน์จากทรัพยากรโดยทั่วถึงกันด้วย (บุญลือ, 2546)

สรุปการอนุรักษ์ หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดและมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรถูกต้องตามเวลาและฤดูกาลและหรือตามกาลเทศะ

ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ

ศิริลักษณ์ (2536) ได้ให้ความหมายคำว่า ทรัพยากรธรรมชาติ คือ สิ่งต่างๆ ที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตที่ปรากฏ หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งให้ประโยชน์สร้างสรรค์ขึ้นมาเองตามกรรมวิธีของธรรมชาติโดยไม่มีการปรุงแต่ง และเราสามารถเอามาใช้ประโยชน์แก่มนุษย์ และสภาวะธรรมชาตินั้นเองได้ นิวัติ (2542) ได้แบ่งประเภททรัพยากรธรรมชาติออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ทรัพยากรใช้แล้วไม่สามารถเพิ่มเติมขึ้นได้ เช่น น้ำมัน แร่ธาตุต่างๆ เป็นต้น 2) ทรัพยากรนำไปแล้วแต่มีการทดแทนได้ เช่น ป่าไม้ สัตว์น้ำ สัตว์ป่า เป็นต้น และ 3) ทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่มีวันหมดสิ้น เช่น ลม แสงอาทิตย์ เป็นต้น

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

นิวัติ (2542) กล่าวว่าแนวคิดและหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้ถูกวิธีอย่างฉลาดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และใช้ยาวนานที่สุดไม่ใช่การเก็บรักษาทรัพยากรหรือห้ามใช้ แต่ควรใช้ให้ถูกต้องตามกาลเทศะโดยคำนึงถึงทรัพยากรอย่างอื่นในเวลาเดียวกัน เพราะทรัพยากรทุกอย่างย่อมมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับมนุษย์อย่างไม่มีวันแยกจากกันได้ นอกนั้นสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ การอนุรักษ์อาจจะถือได้ว่าเป็นทั้งแหล่งการดำเนินชีวิต เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม

สุวรรณ (2543) กล่าวว่า การอนุรักษ์จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการเลือกวิธีปฏิบัติ โดยการคำนึงถึงประโยชน์ที่จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติดังนี้

1. การใช้ หมายถึง การถูกนำไปใช้ในหลายรูปแบบ เช่น การบริโภคโดยตรง ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ได้สัมผัส การให้ความสะดวกสบายและความปลอดภัย รวมไปถึงพลังงาน เหล่านี้จำเป็นต้องเป็นการใช้อย่างยั่งยืน
2. การเก็บกัก หมายถึง การรวบรวม และการเก็บรักษาทรัพยากรที่มีแนวโน้มที่จะขาดแคลนในบางเวลา หรือว่าจะเกิดวิกฤตการณ์ขึ้น ในบางครั้งเราอาจจะเก็บกักเอาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในปริมาณที่สามารถควบคุมได้
3. การรักษาซ่อมแซม หมายถึง เป็นการทำให้ทรัพยากรที่ขาดหายไปหรือเป็นปัญหา และหรือเสื่อมโทรมเป็นจุดพื้นฐานเล็กๆ สามารถนำไปฟื้นคืนสภาพเดิมได้ อาจเป็นการนำใช้เทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นช่วยให้ดีเหมือนเดิมจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
4. การฟื้นฟู หมายถึง การดำเนินการใดๆ ต่อทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมให้สิ่งเหล่านั้นเป็นปกติ สามารถเอื้อประโยชน์ในการใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งการฟื้นฟูต้องใช้เวลาและเทคโนโลยีเข้าช่วยด้วยเสมอ
5. การป้องกัน หมายถึง การป้องกันปกป้องสิ่งที่เกิดขึ้นมิให้ลุกลามไปมากกว่านี้ รวมไปถึงการป้องกันสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นด้วยการป้องกันจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีและการวางแผน ลักษณะเช่นเดียวกับการอนุรักษ์อื่นๆ
6. การสงวน หมายถึง การเก็บรักษาไว้โดยไม่ให้แตะต้องหรือนำไปใช้ด้วยวิธีใดๆ ก็ตาม การสงวนอาจกำหนดเวลาที่เก็บไว้โดยมิให้มีการแตะต้องตามเวลาที่กำหนดไว้ก็ได้
7. การแบ่งเขต หมายถึง การแบ่งเขตหรือการแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ประเภทตามสมบัติของทรัพยากรสาเหตุที่สำคัญเพราะวิธีการให้ความรู้หรือกฎระเบียบที่นำมาใช้นั้นไม่ได้ผล หรือต้องการแบ่งเขตให้ชัดเจนเพื่อให้การอนุรักษ์ได้ผล เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่ถึงอย่างไรก็ตามการแบ่งเขตนี้ต้องมีการสร้างมาตรการกำกับด้วยจะนั้นจะไม่เกิดผล
8. การปกป้องรักษาป่าสงวน กรมป่าไม้ (2539) ได้กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลในประเทศ ส.ป.ป.ลาว เลขที่ 25 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 เพื่อปกป้องรักษาป่า ให้สมบูรณ์ คือ เป็น

การรักษาพันธุ์พืช สัตว์ป่า และความหลากหลายทางด้านชีวภาพให้ดำรงอยู่และขยายตัวพร้อมกันนั้น ก็ให้มีป่าไม้ที่วัฒนธรรมชาติที่สวยงามเพื่อการพัฒนาอุทยานแห่งชาติเหมาะสมแก่การท่องเที่ยวและการค้นคว้าทดลองทางด้านวิทยาศาสตร์นั้นก็ต้องจำเป็นปกป้องรักษา ป่าสงวน และได้มีการจำแนกการปกป้องรักษาป่าสงวน การใช้ประโยชน์ทรัพยากร และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่สงวนแห่งชาติออกเป็น 3 เขต ดังนี้

8.1 เขตหวงห้ามอย่างเข้มงวด หมายถึง เขตป่าและดินป่าไม้ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยหากินและขยายพันธุ์ของสัตว์ป่าประเภทต่างๆ และเป็นเขตที่มีพันธุ์พืชที่หลากหลายในเขตนี้ คือ ห้ามมิให้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ป่าไม้ เก็บหาผลิตผลป่าไม้มิรวมทั้งการเข้าไปในเขตดังกล่าว ถ้าไม่ได้รับการอนุญาต การเคลื่อนย้ายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ได้ห้ามเช่นเดียวกัน ยกเว้นแต่ได้รับอนุญาตพิเศษจากผู้ปกครองท้องถิ่น และกระทรวงเกษตร และป่าไม้นั้น

8.2 เขตคุ้มครอง หมายถึง เขตป่าไม้หรือที่ดินป่าไม้ที่อยู่ติด หรืออยู่ใกล้เคียงกับเขตสงวนซึ่งสามารถอนุญาตให้ราษฎรใช้ประโยชน์โดยการจำกัด เกี่ยวกับการนำไม้ไปใช้ประโยชน์หรือการตัดไม้ ผลิตผลป่าไม้ และการล่าสัตว์ ซึ่งได้กำหนดละเอียดในระเบียบเฉพาะเพื่อประโยชน์ทำให้การปกป้องรักษาเขตหวงห้ามเด็ดขาดดังกล่าวมีประสิทธิภาพ

8.3 เขตเชื่อมต่อ หมายถึง แนวป่า หรือที่ดินป่าไม้ซึ่งเป็นทางเดินของสัตว์ที่เชื่อมต่อระหว่างป่าสงวนด้วยกัน และหรือระหว่างป่าสงวนและป่าประเภทอื่น เพื่อปกป้องรักษาให้มีการคงอยู่และการขยายตัวของสัตว์ป่าในเขตดังกล่าว โดยมีการห้ามล่าสัตว์ ตัดต้นไม้ ดำเนินกิจกรรมป่า หรือกิจกรรมอื่น ที่เป็นการกีดขวางหรือทำลายทางเดินของสัตว์

เกษม และ สามัคคี (2538) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยยึดการอนุรักษ์ดังนี้

1. การใช้อย่างฉลาด หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด นำใช้โดยยาวนานและใช้อย่างประหยัดที่สุดโดยมีการสูญเสียน้อยที่สุด

2. การฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม หมายถึง การทำให้ทรัพยากรป่าไม้เสื่อมโทรมให้ดีขึ้นหรือให้อยู่ในสภาพปกติสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

3. การสงวนทรัพยากรที่หายากหรือที่ใกล้สูญพันธุ์เป็นการเก็บรักษาของที่หายากไว้ไม่ให้มีใครนำไปใช้การเก็บไว้ตามระยะเวลาโดยไม่ให้ใครแตะต้องได้

การประเมินพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ ส.ป.ป.ลาว พบว่า ป่าไม้ถูกทำลายลงอย่างมากจากพื้นที่ป่าไม้ที่มีร้อยละ 70 ของพื้นที่ประเทศเมื่อ 60 ปีก่อนเหลือเพียงร้อยละ 41.5 ของพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อป้องกันไม่ให้มนุษยชาติเดือดร้อนเกี่ยวกับป่าไม้มากกว่านี้จึงต้องหาวิธีป้องกัน และแก้ไขอย่างเร่งด่วนดังนั้นรัฐบาลในประเทศ (ส.ป.ป.ลาว) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ที่สำคัญมีดังนี้ (ภูเวียง, 2548)

1. การปลูกป่าทดแทน การปลูกสร้างสวนป่า สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ และสวนสาธารณะ

2. ดำเนินการคุ้มครองป่าไม้ เช่น ประกาศตั้งอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามเงื่อนไขที่เหมาะสม

3. ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า เช่น การถางป่าเพื่อทำไร่ ลดการลักลอบตัดไม้

4. การป้องกันไฟป่า ไฟไหม้ป่าเป็นอันตรายร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับป่าไม้ เช่น การเผาเพื่อกำจัดวัชพืช การเผาเพื่อการเลี้ยงสัตว์ และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

5. การปรับปรุงวิธีการทำไม้ จะช่วยลดในการสูญเสียไม้ที่ตัดโค่นลงมา และเป็นการป้องกันมิให้ป่าไม้ที่ได้รับการสัมปทานทำไม้เสื่อมโทรม

6. นำเนื้อไม้มาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น ไม้ที่เหลือจากการแปรรูปนำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้างแล้ว จะนำไปเป็นวัตถุดิบในการทำแผ่นขึ้นไม้อัด เครื่องใช้ขนาดเล็ก เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. การป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นกับป่าไม้ เนื่องจากแมลงและโรคพืช เช่น แมลงทำลายใบ แมลงประเภทเจาะต้น แมลงไขใส่หน่อและยอด แมลงทำลายกิ่งก้าน และแมลงที่กัดราก เป็นต้น

8. ให้การศึกษาอบรม และการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับให้ทราบถึงประโยชน์ และคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งวิธีการอนุรักษ์ ดิน น้ำ และป่าไม้

ประโยชน์จากป่าไม้

ป่าไม้มีความผูกพันต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ทางด้านต่างๆ หลายประการ (วิชัย, 2533) กล่าวถึงประโยชน์ที่สำคัญของป่าไม้จำแนกได้เป็น 14 ประการ คือ 1) การก่อสร้างที่อยู่อาศัย 2) วัตถุดิบป้อนโรงงาน 3) อาหารเช่น ใบ เปลือก ราก และส่วนเป็นหัว 4) เชื้อเพลิง 5) ยารักษาโรค 6) ช่วยปรับสภาพภูมิอากาศในท้องถิ่น 7) ด้านเทคโนโลยี 8) ด้านนันทนาการ 9) ลดความรุนแรงของน้ำท่วม 10) เป็นแนวป้องกันลมพายุ 11) เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า 12) ประโยชน์ด้านสุขวิทยา 13) ประโยชน์ด้านยุทธศาสตร์ และ 14) ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

วิธีคิดและกระบวนการที่เป็นระบบและมีความสร้างสรรค์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่านที่ทำการศึกษาวาดังนี้

อุทัย (2519) ได้ให้ความเห็นว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ อย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นเป็นทัศนคตินั้นเป็นความคิดอย่างลึกซึ้งที่ติดตัวเป็นเวลานานเป็นความคิดเห็นทั่วๆ ไป ไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำทุกคน ความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่ในเวลาอันสั้น เรียกว่า (Opinion) เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ต้องอยู่บนรากฐานที่เพียงพอต่อการพิสูจน์ มีความรู้สึกแห่งอารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว

ทวี (2520) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล กลุ่มคน หรือสถานการณ์ เป็นต้น ความเห็นอาจเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็ได้

ประภาเพ็ญ (2520) ได้สรุปความหมายของทัศนคติว่า เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะปฏิบัติกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

เรื่องเวทย์ (2522) ได้กล่าวว่าถึงความคิดเห็นว่า เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ ซึ่งสามารถแยกออกจากกันได้ ความคิดมีลักษณะเห็นคล้ายกับทัศนคติแต่ไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ

นพมาศ (2539) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยรูปแบบในการพูดและการเขียนมนุษย์นั้น พูดจากใจจริงพูดตามสังคม หรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตามแต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งสะท้อนถึงความในใจ และเห็นว่าการแสดงประชาคมดีก็คือ การแสดงความคิดเห็นนั่นเอง

อนา (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง การพิจารณา ตัดสินหรือความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

บุญมี (2544) ได้สรุปความว่า ความคิดเห็นมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการวางแผนนโยบาย หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ ว่าสมควรหรือไม่ในอันที่จะดำเนินนโยบายนั้น หรือล้มเลิก ซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม

สมศรี (2544) ได้กล่าวว่าความความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกหรือการที่จะแสดงออกซึ่งวิจรรย์ญาณของผู้บริหารกรมป่าไม้ที่มีต่อนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจ และการเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริงของสถานการณ์

สมฤทธิ์ (2544) ได้สรุปไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับค่านิยมและทัศนคติ ซึ่งมีผลมาจากคุณสมบัติประจำตัวของบุคคล เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานการติดต่อระหว่างบุคคลล้วนเป็นปัจจัยสำคัญให้บุคคลมีความเห็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง การแสดงออกของความคิดเห็นอาจเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

จรงค์ (2545) ได้ให้คำจำกัดว่า การคิดเห็นเป็นความสามารถที่บุคคลที่รู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะที่มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) การคิดแบบวิเคราะห์ 2) การคิดแบบโครงสร้าง 3) การคิดแบบรวมยอด และ 4) การคิดแบบเพื่อสังคม

รัฐธรรมนูญ (2545) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการแสดงออกซึ่งวิจารณ์ที่ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจ และเปลี่ยนแปลงไปตาม ข้อเท็จจริงความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผินหรือหยาบว่าทัศนคติ

บุญลือ (2546) ได้สรุปความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกของบุคคลทางด้านความรู้สึกต่อ สิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจแสดงออกโดยการพูดการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานของความรู้ความเชื่อ ประสบการณ์ ที่ผ่านมามาตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ จากบุคคลอื่นก็ได้

สรุปความคิดเห็น คือ การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกของบุคคลโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมด้วย ภาพ การพูด และการเขียน เป็นต้น

โกมล (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การพัฒนาแนวความคิดของคน และป่าไม้บนพื้นฐานของความคิด มี 4 ประการ คือ

1. แนวความคิดทางด้านนิเวศวิทยา

มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ (Ecosystem) ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างสิ่ง ที่มีชีวิต กับคน และต้นไม้สัตว์ป่า และสิ่งที่ไม่มีชีวิต ซึ่งประกอบเป็นระบบนิเวศอยู่ภายใต้การโยงโย ของระบบเชื่อมโยงต่างๆ ที่สร้างความสมดุลให้เกิดขึ้น มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงกับระบบ นิเวศโดยไม่มีการทำลาย

2. แนวความคิดของการพัฒนาชนบท

กิจกรรมทางด้านป่าไม้ เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในชนบทให้สามารถ ยืนอยู่ได้ ก็เนื่องมาจากป่าไม้เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่ชนบทได้พึ่งพิงในลักษณะต่างๆ เช่น แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ไม้ใช้สอย เป็นศูนย์รวมจิตใจอันเกิดจากความเชื่อและประเพณีที่ได้ปฏิบัติ สืบต่อกันมา ประชาชนผู้อาศัยตามชนบทได้มีการดำรงชีวิต และมีวิธีการรักษาแหล่งป่าไม้ของ ประชาชนแตกต่างกันออกไปตามประโยชน์ที่ได้รับจากป่า นับว่าเป็นความรู้และประสบการณ์พื้นบ้าน ที่ควรได้รับการสนับสนุนให้เข้มแข็งเพื่อการพัฒนาชนบทกิจกรรมของป่าไม้ จึงเป็นกิจกรรมที่อำนวย

ผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในชนบท สมควรที่ถูกลำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ในการพัฒนาเพื่อให้ชนบทอยู่รอดและพัฒนาตนเองได้

3. แนวความคิดของการกระจายอำนาจ

เป็นแนวความคิดในการกระจายอำนาจในการดูแลรักษาป่าไม้ จากการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐให้เป็นการร่วมกันดูแลรักษาป่าไม้โดยประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้สามารถอำนวยผลประโยชน์ต่อชุมชนที่อยู่ใกล้พื้นที่ป่าไม้โดยตรงมากขึ้น

4. แนวความคิดทางด้านการใช้ประโยชน์

ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรที่ออกเงยได้ สามารถที่จะได้รับการจัดการจากมนุษย์ให้มีผลประโยชน์ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และเนื่องจากป่าเป็นแหล่งของทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้ออำนวยผลต่อมนุษย์ในด้านต่างๆ เช่น ไม้ใช้สอย แหล่งต้นน้ำลำธาร การพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นศูนย์กลางการควบคุมธรรมชาติระหว่างสิ่งที่มีชีวิตกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต ภายใต้การจัดการที่เหมาะสมป่าสามารถให้ประโยชน์แบบอนันตประสงคฺ์ต่อชุมชนที่อยู่ใกล้แหล่งป่าไม้

ระบบการจัดแบ่งที่ดินป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว

ตามกฎหมายที่ดิน มาตราที่ 11 หมวดที่ 1 ภาคที่ 2 ได้แบ่งที่ดินออกเป็น 8 ประเภท คือ 1) ที่ดินเกษตรกรรม 2) ที่ดินป่าไม้ 3) ที่ดินบริเวณน้ำ 4) ที่ดินอุตสาหกรรม 5) ที่ดินคมนาคม 6) ที่ดินวัฒนธรรม 7) ที่ดินป้องกันชาติ ป้องกันความสงบ และ 8) ที่ดินปลูกสร้าง (กรมที่ดิน, 2548) ส่วนกระทรวงเกษตรและป่าไม้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดแบ่งคุ้มครองและการพัฒนาที่ดินเกษตรกรรม ที่ดินป่าไม้ และที่ดินบริเวณน้ำ ที่ดินป่าไม้ได้จัดแบ่งเป็น 5 ประเภท ใน 3 ประเภทแรกได้จัดแบ่งตามความหนาแน่นหรือชั้นของป่าไม้ และ 2 ประเภทถัดไป จัดแบ่งตามสภาพปัจจุบันของป่าไม้ (กรมป่าไม้, 2539) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ป่าเศรษฐกิจ (Production forests) เป็นป่าไม้และที่ดินป่าไม้ซึ่งถูกจัดแบ่งเพื่อสนองความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และการใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. ป่าป้องกัน (Protection forests) เป็นป่าไม้และที่ดินป่าไม้ซึ่งจัดแบ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันแหล่งน้ำ ป้องกันการพังทลายของดิน เขตยุทธศาสตร์ ป้องกันภัยธรรมชาติ และป้องกันสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. ป่าฟื้นฟู (Restoration forests) เป็นป่าที่อยู่ในสภาพป่าเหล่าที่ได้จัดแบ่งไว้เพื่อฟื้นฟูให้กลายเป็นป่าสมบูรณ์ขึ้น และกลายเป็นป่าธรรมชาติที่สมบูรณ์ได้

4. ป่าสงวน (Reserved forests) ตามกฎหมายป่าไม้หมวดที่ 2 มาตราที่ 18 ป่าสงวนเป็นป่าไม้และที่ดินป่าไม้ ซึ่งจัดแบ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พันธุ์พืช ถิ่นอาศัยธรรมชาติ และสิ่งต่างๆ ที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม การศึกษาและการค้นคว้าทดลองทางวิทยาศาสตร์ (ภาพที่ 2) แสดงพื้นที่ป่าสงวนของหมู่บ้านปะจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ภายหลังการจัดสรรพื้นที่ป่าไม้

ภาพที่ 2 พื้นที่ป่าสงวนของหมู่บ้านปะจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ อำเภอตะไอย จังหวัดสกละวัน ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว หลังจากการจัดสรรที่ดินป่าไม้

5. ป่าเสื่อมโทรม (Degraded forests) เป็นป่าที่ถูกทำลายอย่างหนัก เช่น พื้นที่ที่ไม่มีป่าเป็นต้น ไม้พื้นที่ยังคงถูกจัดไว้เพื่อปลูกต้นไม้หรือมอบให้บุคคลหรือส่วนรวมนำไปใช้ในการปลูกต้นไม้การผลิตเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์แบบถาวรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อื่นๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ชนิดป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป. ลาว

การจัดแบ่งชนิดป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ป่าดิบแล้ง (Dry evergreen forest) 2) ป่าดิบชื้น (Evergreen forest) 3) ป่าผสมผลัดใบ (Mixed deciduous forest) และ 4) ป่าเต็งรัง (Dry dipterocarp forest) ในเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติที่กำหนดเป็นพื้นที่ป่าสงวนมีมากกว่า 20 แห่ง กระจายอยู่ในแต่ละแขวง (จังหวัด) นอกจากพื้นที่ป่าสงวนระดับชาติแล้ว แต่ละจังหวัดต้องมีพื้นที่อนุรักษ์เป็นของตนเอง และดูแลด้วยตนเอง อำเภอ หมู่บ้านก็เช่นเดียวกัน เพื่อให้พื้นที่ป่าไม้ได้รับการดูแลมากขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ ประเทศ ส.ป.ป.ลาว ได้มีระเบียบการทางด้านการจัดสรรที่ดินป่าไม้เพื่อเป็นเขตอุตสาหกรรม เขตชุมชน เขตเกษตร เพื่อง่ายต่อการควบคุมมลพิษที่เกิดจากโรงงาน เช่น น้ำเสีย ควัน และอื่นๆ เป็นต้น (กรมป่าไม้, 2539)

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

ประวัติ

หมู่บ้านปะจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ มีการแยกออกจากหมู่บ้านปะจุตะลือ และหมู่บ้านปะยัววาคือ การดำรงชีวิตของชุมชน ส่วนใหญ่พึ่งพิงจากทรัพยากรธรรมชาติหมู่บ้านทั้งสาม ประกอบด้วยชาวเผ่าตะโอย มีการนับถือผีเป็นหลักในแต่ละปีมีการกินละبيب กินแะ กรณีที่มีการเจ็บป่วยจะมีพิธีเช่นไหว้ ด้วยการฆ่าสัตว์เลี้ยงเป็นประเพณี และชาวชนเผ่านี้มีความสามัคคีกันดี การนุ่งห่มคล้ายกันกับเผ่าลาวลุ่ม (กอละกรณ, 2547)

ที่ตั้งอาณาเขตและการปกครอง

หมู่บ้านปะจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ อำเภอตะโอย จังหวัดสกละวัน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือขนานตามถนนเลขที่ 15B ซึ่งมุ่งตรงสู่ประเทศเวียดนามทั้ง 3 หมู่บ้านมีจำนวนครัวเรือนเท่ากับ 30,43 และ 46 ครัวเรือน ตามลำดับ มีประชากรรวม 537 คน เป็นชาย 263 คน และหญิง 274 คน ห่างจากอำเภอเมือง 30 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,249 เฮกตาร์ ในพื้นที่ดังกล่าวประกอบด้วย ป่าสงวน 6 แห่ง มีพื้นที่ 373 เฮกตาร์ ป่าป้องกัน 5 แห่ง จำนวน 264 เฮกตาร์ ป่าเศรษฐกิจ 2 แห่ง จำนวน 123 เฮกตาร์ พื้นที่ดินเกษตร 6 แห่ง จำนวน 1,163 เฮกตาร์ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ 2 แห่ง จำนวน 146 เฮกตาร์ และพื้นที่ดินอื่นๆ จำนวน 180 เฮกตาร์ (ภาพที่ 3) หมู่บ้านปะจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้และหมู่บ้านปะจุใหม่ ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำเซละมั่ง ซึ่งทำให้สะดวกในการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับหมู่บ้านและอำเภออื่นได้สะดวก แต่เป็นถนนลูกรังจุดที่ตั้งของหมู่บ้านทั้ง 3 พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล เฉลี่ยปานกลาง 379 เมตร ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ $16^{\circ} 31' 40''$ ถึง $16^{\circ} 33' 20''$ และ เส้นลองจิจูดที่ $106^{\circ} 34' 40''$ ถึง $106^{\circ} 35' 30''$ (กอดะกรณ, 2547) และมีอาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือติดต่อกับเทือกเขารอด ทิศใต้ติดต่อกับหมู่บ้านละหาบ ทิศตะวันออกติดต่อกับหมู่บ้านละวาง และทิศตะวันตกติดต่อกับหมู่บ้านปะเซียว

ภาพที่ 3 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของหมู่บ้านปะจูดอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ อำเภอตะโอย จังหวัดสกละวัน ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว หลังจากการจัดสรรที่ดินป่าไม้

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปของพื้นที่ภายในจังหวัดสระบุรีแล้งเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงกลางเดือนมีนาคม และฤดูฝนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี ในช่วงปี พ.ศ. 2539-2548 เท่ากับ 198.14 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนมีมากที่สุดในเดือนสิงหาคม เท่ากับ 547.49 มิลลิเมตร และน้อยที่สุดในเดือนมกราคม เท่ากับ 5.94 มิลลิเมตร มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยเท่ากับ 72.22 เปอร์เซ็นต์ มีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในเดือนสิงหาคม เท่ากับ 99.4 เปอร์เซ็นต์ และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์ เท่ากับ 25.8 เปอร์เซ็นต์ อุณหภูมิเฉลี่ยเท่ากับ 26.84 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายนเท่ากับ 38.68 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคม เท่ากับ 11.87 องศาเซลเซียส และปริมาณแสงแดดเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 194.8 ลูเมน (Lumen) ปริมาณแสงมากสุดในเดือนมกราคมเท่ากับ 269.61 ลูเมน และปริมาณแสงต่ำสุดในเดือนสิงหาคมเท่ากับ 115.91 ลูเมน (กองอุตุนิคม, 2549)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อมราวดี (2528) ได้ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ตั้งถิ่นฐานมานาน และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติมาก จะมีความคิดเห็นที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

วรารณ (2533) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนบ้านคันขาม อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า รายได้ของครัวเรือน ขนาดพื้นที่ทำกิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และลักษณะการถือครองที่ดิน ไม่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดังนั้นแนวทางในการแก้ไข คือ การสร้างทักษะ การปลูกฝัง การฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ให้ราษฎรมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎร

อนา (2542) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของปลัดอำเภอที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดนครราชสีมา ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้คือ ปลัดอำเภอกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตามนโยบายกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยโดยให้ความสำคัญต่อการเป็นผู้ปฏิบัติ และมีการณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่าทดแทนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมมากยิ่งขึ้น พร้อมกับให้การฝึกอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แก้ปลัดอำเภอเพื่อปรับบทบาทของปลัดอำเภอ ให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้ดียิ่งขึ้น จากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ระดับตำแหน่ง อายุราชการ การติดตามข่าวสาร และการฝึกอบรมของปลัดอำเภอมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญแต่ในด้านอายุ และระดับการศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

บุญมี (2544) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และการติดตามข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จากมวลชนที่ต่างกัน มีระดับของความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การติดตามข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จากทางราชการการฝึกอบรมด้านทรัพยากรป่าไม้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยสูงกว่าปลัดบริหารส่วนตำบล

จงรัก (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ต้นน้ำคลองคราม อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เพศ อาชีพหลัก รายได้ ขนาดพื้นที่ถือครอง การฝึกอบรมหลักสูตรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และการมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึก และการปรับปรุงเทคนิคการฝึกอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพัฒนาแนวความคิดด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่นี้เพื่อให้มีทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

บุญลือ (2546) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่าราษฎรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยประมาณ 48 ปี สมรสแล้วสำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา โดยมีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่ารายจ่าย ไม่เคยพบปะเจ้าหน้าที่ที่ป่าไม้ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ เพศ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

อนุชา (2546) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเศรษฐกิจ สังคม ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรในการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของโครงการปลูกป่าเชื่อมป่าสภคสิทธิ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรในการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของโครงการปลูกป่าเชื่อมป่าสภคสิทธิ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ชาญ (2547) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ที่ดินแบบปฏิรูปของราษฎรหมู่บ้านสหกรณ์ตัวอย่างรวมไทย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านของราษฎรมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ที่ดินแบบปฏิรูปด้านการใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ใช้สอยของราษฎรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้จากการตรวจสอบเอกสาร สามารถสรุปตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว

1. ตัวแปรอิสระได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้ของครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือน การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

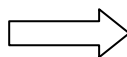
2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ (ภาพที่ 4)

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
5. จำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือน
6. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน
7. ขนาดพื้นที่ถือครอง
8. รายได้รวมของครัวเรือน
9. รายจ่ายรวมของครัวเรือน
10. การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
11. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
12. ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน

ภาพที่ 4 กรอบแนวความคิดของการศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว ในการตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

1. รายภูมามีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
2. รายภูมามีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

3. รายการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
4. รายการที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
5. รายการที่มีแรงงานในครัวเรือน (16-60 ปี) แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
6. รายการที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
7. รายการที่มีขนาดพื้นที่ถือครองแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
8. รายการที่มีรายได้รวมของครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
9. รายการที่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนแตกต่างกัน มีความเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
10. รายการที่เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน มีความเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
11. รายการที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน
12. รายการที่มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. แบบสอบถาม
2. แผนที่แสดงภูมิประเทศ มาตราส่วน 1: 50,000 ของกรมแผนที่ (ลาว)
3. เครื่องมือบอกพิกัดทางภูมิศาสตร์ (Global Positioning System: GPS)
4. เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป

วิธีการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิใช้แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย คำถามแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด (Open ended) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส เผ่าพันธุ์ ศาสนา และสถานภาพทางสังคม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การมีส่วนร่วม และความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีการแบ่งคะแนนของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ความคิดเห็นเชิงบวก	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ความคิดเห็นเชิงลบ	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

เมื่อรวบรวมและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็น นำมาแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 เท่ากับ ระดับน้อยที่สุด หมายความว่า ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 เท่ากับ ระดับน้อย หมายความว่า ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 เท่ากับ ระดับปานกลาง หมายความว่า ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 เท่ากับ ระดับมาก หมายความว่า ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 เท่ากับ ระดับมากที่สุด หมายความว่า ความคิดเห็นของราษฎร ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ข้อมูลทัศนคติเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบในการศึกษาประกอบด้วย เช่น ข้อมูลประชากร สภาพภูมิอากาศ ลักษณะภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ ทำการศึกษาค้นคว้า และการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

การสุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่า จำนวนราษฎรของชุมชนที่ทำการศึกษาคือหมู่บ้านปะจุใต้ หมู่บ้านปะจุใหม่ และหมู่บ้านปะจุคอนมีจำนวน 119 ครัวเรือน ขนาดครัวเรือนของตัวอย่างที่เหมาะสมที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้สูตรของ R.V. Krejcie and R.W. Morgan (เพ็ญแข, 2538) ได้จำนวนตัวอย่าง 99 ครัวเรือน และใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วน (สุบงกช, 2526) เพื่อให้เกิดการกระจายของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลของหมู่บ้านปะจุคอน หมู่บ้านปะจุใต้ และหมู่บ้านปะจุใหม่ มีจำนวนตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 26 35 และ 38 ครัวเรือน ตามลำดับ ดังตารางที่ 1 นำแบบสอบถาม ไปสัมภาษณ์ราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกระจายของครัวเรือนตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนตัวอย่าง
ปะจุคอน	30	26
ปะจุใต้	43	35
ปะจุใหม่	46	38
รวม	119	99

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด 99 ชุด มาลงรหัสจัดทำคู่มือลงรหัส (Code book) ป้อนข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเข้าคอมพิวเตอร์

2. ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามใช้วิธี t-test และ F-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลและวิจารณ์

ผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจทั่วไปของราษฎร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการทดสอบสมมติฐาน โดยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของราษฎร

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 5 ปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ข้อมูลทั่วไปของราษฎร

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 2) ราษฎรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 94.9 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 5.1 ราษฎรส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 35.4 รองลงมาอยู่ระหว่าง 31-40 ปี และ 41-50 ปี ร้อยละ 22.2 และมีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 20.2 โดยมีอายุเฉลี่ย 38.7 ปี อายุมากที่สุด 76.0 ปี อายุต่ำที่สุด 18.0 ปี ราษฎรส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 70.7 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 29.3 ราษฎรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 94.0 รองลงมาเป็นโสดและหม้ายหรือหย่าร้าง จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 3.0 ราษฎรทั้งหมดมีเผ่าพันธุ์เป็นลาวเทิง และนับถือผี ราษฎรมีสถานะทางสังคม ร้อยละ 58.6 โดยเป็นตำรวจบ้าน ร้อยละ 16.2 กรรมกรบ้าน ร้อยละ 11.1 วิทยหนุ่ม-สาว ร้อยละ 6.1 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 3.0 และผู้ทรงคุณวุฒิประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 22.2 เป็นต้น และไม่มีสถานภาพทางสังคม ร้อยละ 41.4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

(n=99)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	94	94.9
หญิง	5	5.1
2. อายุ (ปี)		
≤ 30	35	35.4
31 – 40	22	22.2
41 - 50	22	22.2
> 50 ปี	20	20.2
อายุต่ำสุด 18.0 ปี สูงสุด 76.0 ปี เฉลี่ย 38.7 ปี		
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	70	70.7
ประถมศึกษา	29	29.3
4. สถานภาพสมรส		
โสด	3	3.0
แต่งงานอยู่ด้วยกัน	93	94.0
หม้ายหรือร้าง	3	3.0
5. เผ่าพันธุ์		
ลาวเทิง (ส่วย)	99	100.0
6. ศาสนา		
ผี	99	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. สถานภาพทางสังคม		
มี	58	58.6
ตำรวจบ้าน	16	16.2
กรรมการบ้าน	11	11.1
วัยหนุ่ม - สาว	6	6.1
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน	3	3.0
อื่น ๆ (ผู้ทรงคุณวุฒิประจำหมู่บ้าน สมาคมแม่บ้านและสมาคมชนเผ่า)	22	22.2
ไม่มี	41	41.4

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม การมีส่วนร่วม และความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง ภายใต้งานโครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศ ส.ป.ป.ลาว มีรายละเอียดของการศึกษาดังนี้ ราษฎรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่นี้ดั้งเดิม ร้อยละ 68.7 และย้ายมาจากที่อื่น ๆ ร้อยละ 31.3 ซึ่งเป็นการย้ายมาจากหมู่บ้านอื่นในตำบลเดียวกัน ร้อยละ 21.2 รองลงมาย้ายมาจากตำบลอื่นในอำเภอเดียวกัน ร้อยละ 9.1 และย้ายมาจากจังหวัดอื่นๆ คือ สุวรรณเขต ร้อยละ 1.0 ราษฎรอาศัยอยู่ในที่อยู่ปัจจุบันมีระยะเวลานานถึง 26-35 ปี ร้อยละ 36.4 รองลงมาอาศัยอยู่มากกว่า 35 ปี ร้อยละ 33.3 และอาศัยอยู่ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี ร้อยละ 30.3 โดยอาศัยอยู่ในที่อยู่ปัจจุบันมีระยะเวลาเฉลี่ย 32.5 ปี สูงสุด 70.0 ปี และต่ำสุด 6.0 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 5-8 คน ร้อยละ 44.4 รองลงมา ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 4 คน ร้อยละ 29.3 และมากกว่า 8 คน ร้อยละ 26.3 โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 20.0 คน ต่ำสุด 2.0 คน และเฉลี่ย 6.8 คน เมื่อจำแนกสมาชิกในครัวเรือนตามช่วงอายุพบว่า จำนวนสมาชิกมีอายุน้อยกว่า 16 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 1-2 คน ร้อยละ 34.3 รองลงมาจำนวน 3-4 คน ร้อยละ 33.3 และมากกว่า 4 คน ร้อยละ 26.3 โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.4 คน สูงสุด 12.0 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีอายุ 16-60 ปี พบว่า มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 1-2 คน ร้อยละ 46.5 รองลงมาจำนวน 3-4 คน ร้อยละ

35.4 และมากกว่า 4 คน ร้อยละ 18.1 โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.3 คน สูงสุด 9.0 คน ต่ำสุด 1.0 คน และครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกที่อายุมีอายุมากกว่า 60 ปี พบว่า มีจำนวนสูง คือ ร้อยละ 87.9 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกจำนวน 11 คน ร้อยละ 11.1 และมีจำนวน 1 คน ร้อยละ 1.0 อาชีพหลักพบว่า ราษฎรทั้งหมดประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเป็นทำไร่ ร้อยละ 93.9 รองลงมา ทำนา ร้อยละ 5.1 และทำสวน ร้อยละ 1.0 และอาชีพรองทำการเกษตรเช่นกัน โดยทำสวน ร้อยละ 89.9 และทำนา ร้อยละ 10.1 ราษฎรมีรายได้รวมทั้งหมดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 800,000 กีบ (1 บาท = 270 กีบ) และมากกว่า 1,600,000 กีบ ร้อยละ 35.4 และมีรายได้ระหว่าง 800,001 – 1,600,000 กีบ ร้อยละ 29.3 โดยมีรายได้เฉลี่ย 2,011,434.3 กีบ สูงสุด 16,000,000 กีบ ต่ำสุด 100,000 กีบ ราษฎรมีรายจ่ายต่ำกว่าหรือเท่ากับ 800,000 กีบ และมากกว่า 1,600,000 กีบ ร้อยละ 35.4 และมีรายจ่ายระหว่าง 800,001-1,600,000 กีบ ร้อยละ 29.3 โดยมีรายจ่ายเฉลี่ย 1,973,050.5 กีบ สูงสุด 16,000,000 กีบ ต่ำสุด 100,000 กีบ โดยราษฎรส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอ ร้อยละ 81.8 รองลงมา มีรายได้พอเพียง และมีเงินออม/เก็บ ร้อยละ 11.1 และมีรายได้พอเพียงแต่ไม่มีเงินออม/เก็บ ร้อยละ 7.1 ทำให้ราษฎรส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 61.6 และไม่กู้เงิน ร้อยละ 38.4

สถานภาพทางสังคมทางด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มในสังคมพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรรม ร้อยละ 59.3 รองลงมา เป็นสมาชิกอนุรักษ์วัฒนธรรม ร้อยละ 8.3 กลุ่มวัยหนุ่ม-สาว ร้อยละ 6.1 สมาชิกกลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก (เป็ดไก่) ร้อยละ 5.1 เป็นต้น ด้านสาธารณสุขพบว่า ราษฎรทั้งหมดไม่มีส่วนและน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน และมีไฟฟ้าใช้ ร้อยละ 1.0 เมื่อสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยการรักษาของสมาชิกในครัวเรือนพบว่า ราษฎรใช้บริการสาธารณสุข ร้อยละ 48.7 รองลงมา โรงพยาบาลอำเภอ ร้อยละ 40.2 และอื่นๆ เช่น หมอผีและผู้ใช้สมุนไพร ร้อยละ 11.1 การวางแผนครอบครัวพบว่า ราษฎรมีการวางแผนครอบครัวโดยการกินยา ร้อยละ 47.5 รองลงมา ไม่มีการวางแผนครอบครัว ร้อยละ 39.4 และมีการวางแผนครอบครัวโดยฉีดยา ร้อยละ 10.1 และมีการวางแผนครอบครัวโดยวิธีอื่นๆ เช่น กินยา ใส่วาง ร้อยละ 3.0 การถือครองที่ดินพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่มีจำนวนที่ดินถือครอง จำนวน 3 แปลง ร้อยละ 55.2 รองลงมา มีจำนวนที่ดิน 4 แปลง ร้อยละ 28.2 จำนวน 2 แปลง ร้อยละ 12.5 จำนวน 5 แปลง ร้อยละ 3.1 โดยมีจำนวนที่ดินถือครองเฉลี่ย 3.2 แปลง สูงสุด 6.0 แปลง และต่ำสุด 2.0 แปลง ขนาดพื้นที่ถือครองพบว่า ราษฎรมีขนาดพื้นที่ถือครองระหว่าง 2.1-4 เฮกตาร์ ร้อยละ 35.4 รองลงมา ระหว่าง 4.1-6 เฮกตาร์ ร้อยละ 30.2 มากกว่า 6 เฮกตาร์ ร้อยละ 17.7 และต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2 เฮกตาร์ ร้อยละ 16.7 โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 4.1 เฮกตาร์ สูงสุด 11.3 เฮกตาร์ และต่ำสุด 0.6 เฮกตาร์

การใช้ประโยชน์ที่ดินพบว่า ราษฎรมีจำนวนที่ดินทั้งหมด 312 แปลงแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังนี้ ใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นสิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมามีการใช้ประโยชน์ที่ดินทำไร่ พื้นที่ป่าศักดิ์สิทธิ์และทำนา คิดเป็นร้อยละ 14.1 10.9 และ 10.6 ตามลำดับ เอกสารสิทธิ์ในพื้นที่ถือครองพบว่า มีเอกสารสิทธิ์ ร้อยละ 60.9 และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ร้อยละ 39.1 ส่วนลักษณะการถือครองที่ดินพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.2 มีที่ดินเป็นของตนเอง และมีเพียงร้อยละ 12.8 ที่เช่าที่ดินทำกิน ความเพียงพอของที่ดินที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่มีที่ดินไม่เพียงพอกับความต้องการ ร้อยละ 68.7 โดยส่วนมากมีความต้องการที่ดินเพิ่มอีก 1 และ 2 เฮกตาร์ คิดเป็นร้อยละ 21.2 และที่ดินมีเพียงพอกับความต้องการ ร้อยละ 31.3 โดยมีความต้องการที่ดินเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.3 เฮกตาร์ สูงสุด 8.0 เฮกตาร์ ต่ำสุด 1.0 เฮกตาร์ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรพบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 35.4 รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสาร 1 ครั้ง ร้อยละ 34.3 ได้รับข้อมูลข่าวสาร 2 ครั้ง ร้อยละ 19.2 และไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 11.1 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 2.1 ครั้ง สูงสุด 10 ครั้ง และต่ำสุดไม่ได้รับข้อมูล สำหรับแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พบว่า ได้รับข่าวสารจากจากวิทยุ ร้อยละ 49.5 และจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 26.6 เจ้าหน้าที่ป่าไม้ 23.2 และได้รับข้อมูลข่าวสารจากกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 1.0 การฝึกอบรมหลักสูตรทางด้านป่าไม้ของราษฎรพบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการด้านป่าไม้ ร้อยละ 58.6 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 41.4 โดยเคยได้รับการฝึกอบรม 2 ครั้ง ร้อยละ 19.2 เคยได้รับการฝึกอบรม 1 ครั้ง ร้อยละ 14.1 จำนวนครั้งที่เคยได้รับการฝึกอบรมเฉลี่ย 1.5 ครั้ง และสูงสุด 8.0 ครั้ง ราษฎรส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปลูกสร้างสวนป่า ร้อยละ 37.4 รองลงมาการจัดสรรที่ดินป่าไม้ ร้อยละ 32.3 การอนุรักษ์สัตว์น้ำและสัตว์ป่า ร้อยละ 13.1 การป้องกันรักษาป่าไม้ ร้อยละ 12.1 และการป้องกันไฟป่า ร้อยละ 5.1 ราษฎรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.4 ไม่เข้าร่วมกิจกรรม รองลงมาเข้าร่วม 3 กิจกรรม ร้อยละ 23.2 การอนุรักษ์สัตว์น้ำและสัตว์ป่า รองลงมา 2 กิจกรรม ร้อยละ 18.2 และ 1 กิจกรรม ร้อยละ 16.2 การป้องกันรักษาป่าไม้ และการปลูกสร้างสวนป่าตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของราษฎร จำแนกตามข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม

(n=99)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ภูมิลำเนา		
อยู่ดั้งเดิม	68	68.7
ย้ายมาจากที่อื่น (n=31)	31	31.3
จากหมู่บ้านอื่นในตำบลเดียวกัน	21	21.2
จากตำบลอื่นในอำเภอเดียวกัน	9	9.1
จากจังหวัดอื่น ๆ	1	1
2. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน (ปี)		
≤ 25	30	30.3
26 – 35	36	36.4
> 35	33	33.3
ระยะเวลาอาศัยสูงสุด 70.0 ปี ต่ำสุด 6.0 ปี เฉลี่ย 32.5 ปี		
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด (คน)		
≤ 4	29	29.3
5 – 8	44	44.4
> 8	26	26.3
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 20.0 คน ต่ำสุด 2.0 คน เฉลี่ย 6.8 คน		
3.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอายุต่ำกว่า 16 ปี (คน)		
ไม่มี	6	6.1
1 – 2	34	34.3
3 – 4	33	33.3
> 4	26	26.3
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 12.0 คน ต่ำสุด 0.0 คน เฉลี่ย 3.4 คน		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอายุ 16 - 60 ปี (คน)		
1 – 2	46	46.5
3 – 4	35	35.4
> 4	18	18.1
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 9.0 คน ต่ำสุด 1.0 คน เฉลี่ย 3.3 คน		
3.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอายุมากกว่า 60 ปี (คน)		
ไม่มี	87	87.9
1	11	11.1
2	1	1.0
4. อาชีพหลัก		
ทำนา	5	5.1
ทำสวน	1	1.0
ทำไร่	93	93.9
5. อาชีพรอง		
ทำนา	10	10.1
ปลูกผัก	89	89.9
6. รายได้รวมของครัวเรือนต่อปี (1 บาท/270 กีบ)		
≤ 800,000 กีบ	35	35.4
800,001 - 1,600,000 กีบ	29	29.2
> 1,600,000 กีบ	35	35.4
รายได้สูงสุด 16,000,000 กีบ ต่ำสุด 100,000.0 เฉลี่ย 2,011,434.3 กีบ		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
7. รายจ่ายรวมของครัวเรือนต่อปี (1 บาท/270 กีบ)		
≤ 800,000 กีบ	35	35.4
800,001 - 1,600,000 กีบ	29	29.2
> 1,600,000 กีบ	35	35.4
รายจ่ายสูงสุด 16,000,000 กีบ ต่ำสุด 100,000.0 กีบ เฉลี่ย 1,973,050.5 กีบ		
8. ความพอเพียงของรายได้และรายจ่าย		
พอเพียงแต่ไม่มีเงินออม	7	7.1
พอเพียงและมีเงินออม/เก็บ	11	11.1
ไม่พอ	81	81.8
9. การกู้เงิน		
กู้	61	61.6
ไม่กู้	38	38.4
10. สภาพทางสังคม		
10.1 เป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่ระบุ	5	5.1
กลุ่มวัยหนุ่ม-สาว	6	6.1
กลุ่มแม่บ้าน	1	1.0
กลุ่มเกษตรกร	59	59.5
กลุ่มเลี้ยงโค	1	1.0
กลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก	5	5.1
กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม	9	9.1
กลุ่มเลี้ยงสัตว์น้ำ	1	1.0
กลุ่มอื่นๆ (กลุ่มทอผ้า และกลุ่มจักสาน)	13	13.1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
10.2 ด้านสาธารณูปโภค		
ไม่มีส้วมใช้	99	100.0
ไม่มีไฟฟ้าใช้	98	99.0
ไม่มีน้ำประปาใช้	99	100.0
10.3 การรักษาพยาบาลของสมาชิกในครอบครัว		
สาธารณสุข	48	48.7
โรงพยาบาลอำเภอ	40	40.2
อื่นๆ (หมอผี และผู้ใช้สมุนไพร)	11	11.1
10.4 การวางแผนครอบครัว		
ไม่มีการวางแผนครอบครัว	39	39.4
มีการวางแผนครอบครัวด้วยการกินยา	47	47.4
มีการวางแผนครอบครัวด้วยการฉีดยา	10	10.1
มีการวางแผนครอบครัวด้วยวิธีการอื่นๆ	3	3.1
11. จำนวนแปลงที่ดินถือครอง (แปลง) (n=96)		
2	12	12.5
3	53	55.2
4	27	28.2
5	3	3.1
6	1	1.0
จำนวนแปลงที่ดินที่ครอบครองสูงสุด 6 แปลง ต่ำสุด 2 แปลง เฉลี่ย 3.2 แปลง		
12. ขนาดพื้นที่ในการครอบครอง (เฮกตาร์) (n=96)		
≤ 2	16	16.7
2.1 – 4	34	35.4
4.1 – 6	29	30.2
> 6	17	17.7
ขนาดพื้นที่ในการครอบครองสูงสุด 11.3 เฮกตาร์ ต่ำสุด 0.6 เฮกตาร์ เฉลี่ย 4.1 เฮกตาร์		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
13. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ (n=312)		
ทำไร่	44	14.1
ทำนา	33	10.6
สิ่งปลูกสร้าง (บ้าน)	95	30.5
ปลูกต้นไม้	8	2.6
ทำสวนผัก	19	6.1
ทำสวน	17	5.4
ทำไร่+ทำสวน	6	1.9
ทำนา+ทำสวน	30	9.6
ทำไร่+ทำสวน+ทำนา	26	8.3
พื้นที่ป่าศักดิ์สิทธิ์	34	10.9
14. เอกสารสิทธิ์ (n=312)		
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	122	39.1
มีเอกสารสิทธิ์	190	60.9
15. ลักษณะการถือครองพื้นที่ (n=312)		
เช่า	40	12.8
ของตนเอง	272	87.2

หมายเหตุ: มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่มากกว่า 1 รายการ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
16. ความต้องการที่ดิน		
16.1 ความเพียงพอของที่ดินกับความต้องการ		
เพียงพอ	31	31.3
ไม่เพียงพอ ความต้องการที่ดินเพิ่มขึ้น	68	68.7
1	21	21.2
1.5	2	2.0
2	21	21.2
3	12	12.2
4	7	7.1
5	2	2.0
6	2	2.0
8	1	1.0
สูงสุด 8.0 เฮกตาร์ ต่ำสุด 1.0 เฮกตาร์ เฉลี่ย 2.3 เฮกตาร์		
17. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
ไม่เคยได้รับ	11	11.1
1	34	34.3
2	19	19.2
≥ 3	35	35.4
การได้รับข่าวสารสูงสุด 10.0 ครั้ง ต่ำสุด 0.0 ครั้ง เฉลี่ย 2.1 ครั้ง		
18. แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
วิทยุ	49	49.5
เพื่อนบ้าน	26	26.3
ผู้ใหญ่บ้าน-กำนัน	1	1.0
เจ้าหน้าที่ป่าไม้	23	23.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=99)		
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
19. การได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับด้านป่าไม้		
ไม่เคย	41	41.4
เคย (จำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรม)	58	58.6
1	14	14.1
2	19	19.2
3	13	13.1
4	7	7.1
5	4	4.1
8	1	1.0
การได้รับการฝึกอบรมสูงสุด 8.0 ครั้ง ต่ำสุด 0.0 ครั้ง เฉลี่ย 1.5 ครั้ง		
20. หลักสูตรที่ได้รับจากการฝึกอบรม (n=147)		
การป้องกันรักษาป่าไม้	14	9.5
การอนุรักษ์สัตว์น้ำและสัตว์ป่า	38	25.6
การป้องกันไฟป่า	39	26.5
การจัดสรรที่ดินป่าไม้	28	19.4
การปลูกสร้างสวนป่า	20	13.6
บทบาทหญิง-ชาย	8	5.4
21. การเข้าร่วมกิจกรรม		
ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	42	42.4
1 กิจกรรม	16	16.2
2 กิจกรรม	18	18.2
3 กิจกรรม	23	23.2

หมายเหตุ: เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมมากกว่า 1 หลักสูตร

ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรมีคำถาม 15 ข้อถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน คะแนนสูงสุด 15 คะแนน และได้คะแนนเฉลี่ย 12.97 คะแนน โดยความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ราษฎรตอบคำถามถูกมากที่สุด คือ การร่วงหล่นของใบไม้ในป่าทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 99.0 (คะแนนเฉลี่ย 0.99) รองลงมาได้แก่ การตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดความแห้งแล้ง ป่าไม้ช่วยลดความรุนแรงของลมพายุได้ ป่าไม้เป็นแหล่งของปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ป่าไม้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าไม้ควรยึดถือข้อกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ของทางราชการ และควรช่วยกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมและพื้นที่ว่างเปล่าให้กลายเป็นป่าเหมือนเดิม มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 98.0 (คะแนนเฉลี่ย 0.98) ป่าไม้ช่วยรักษาความชื้นและต้นไม้ทำให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล และป่าไม้เป็นสมบัติของทุกคน ดังนั้นทุกคนควรมีส่วนร่วมในการป้องกันคุ้มครองดูแลรักษาป่าไม้ให้คงอยู่ตลอดไป มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 96.0 (คะแนนเฉลี่ย 0.96) และคำตอบที่ราษฎรตอบคำถามถูกน้อยที่สุด คือ ทุกคนสามารถตัดไม้มาใช้โดยไม่มีการรับอนุญาตมีผู้ตอบถูก ร้อยละ 6.1 (คะแนนเฉลี่ย 0.06) (ตารางที่ 4) และเมื่อใช้คะแนนเฉลี่ยในการแบ่งระดับความรู้ของราษฎรถ้าได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=12.97$) ถือว่ามีความรู้ระดับสูงและได้คะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยถือว่ามีความรู้ในระดับต่ำ จากการศึกษาพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง ร้อยละ 79.8 และมีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับต่ำ ร้อยละ 20.2 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของราษฎร จำแนกตามความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

รายการ	(n=99)			
	เฉลี่ย	ถูก	ผิด	$\bar{X}$
1. การตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดความแห้งแล้ง	✓	97 (98.0)	2 (2.0)	0.98
2. การร่วงหล่นของใบไม้ในป่าทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น	✓	98 (99.0)	1 (1.0)	0.99
3. ป่าไม้ช่วยรักษาความชื้นและต้นไม้ ทำให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล	✓	95 (96.0)	4 (4.0)	0.96
4. ป่าไม้ช่วยลดความรุนแรงของลมพายุได้	✓	97 (98.0)	2 (2.0)	0.98
5. ป่าไม้เป็นแหล่งของปัจจัย 4 ได้แก่ อาหารที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค	✓	97 (98.0)	2 (2.0)	0.98
6. ป่าไม้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า	✓	97 (98.0)	2 (2.0)	0.98

ตารางที่ 4 (ต่อ)

					(n=99)
รายการ	เฉลี่ย	ถูก	ผิด	$\bar{X}$	
7. ป่าไม้เป็นสมบัติของทุกคน ดังนั้นทุกคนควรมีส่วนร่วมในการป้องกันคุ้มครองดูแลรักษาป่าไม้ให้คงอยู่ตลอดไป	✓	95 (96.0)	4 (4.0)	0.96	
8. ทุกคนสามารถตัดไม้จากป่ามาใช้โดยไม่มี การรับอนุญาต	✗	6 (6.1)	93 (93.9)	0.06	
9. การเก็บหาของป่าเพื่อใช้สอยและบริโภคในครัวเรือนตามความจำเป็นย่อมทำได้	✓	85 (85.9)	14 (14.1)	0.86	
10. การใช้ประโยชน์จากป่าที่เกินกำลังผลิตของป่าทำให้ป่าเสื่อมโทรมได้	✓	93 (93.9)	6 (6.1)	0.94	
11. การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าไม้ควรยึดถือข้อกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ของทางราชการ	✓	97 (98.0)	2 (2.0)	0.98	
12. ป่าถูกทำลายทำให้ไม่มีน้ำในฤดูแล้ง	✓	92 (92.9)	7 (7.1)	0.93	
13. การเผาป่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้ธาตุอาหารจากดินไม่สูญเสียและทำให้พืชเจริญเติบโตเร็วขึ้น	✗	47 (47.5)	52 (52.5)	0.47	
14. ควรช่วยกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม และพื้นที่ว่างเปล่าให้กลายเป็นป่าเหมือนเดิม	✓	97 (98.0)	2 (2.0)	0.98	
15. การปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดความรักหวงแหนป่าเป็นการรักษาป่าให้คงอยู่ตลอดไป	✓	91 (91.9)	8 (8.1)	0.92	
ค่าต่ำสุด 1 คะแนน สูงสุด 15 คะแนน เฉลี่ย 12.97 คะแนน					

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของราษฎร จำแนกตามระดับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

(n=99)

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
สูง	79	79.8
ต่ำ	20	20.2
รวม	99	100.0

ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษาความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่า และด้านการพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ด้านการสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษาความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ด้านการสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ มีคำถาม 10 ข้อ พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมทั้งหมด อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.04) โดยมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประเด็น กัญเล้งมีสาเหตุมาจากการตัดไม้และถางป่า (ค่าเฉลี่ย 4.64) และพร้อมและยินดีที่จะปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ที่ห้ามบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ ล่าสัตว์ป่า และเก็บของป่า (ค่าเฉลี่ย 4.37) มีความคิดเห็นในระดับมาก ประเด็น การป้องกันรักษาป่าเป็นหน้าที่ของราชการอยู่แล้วชาวบ้านไม่จำเป็นต้องเข้าไปร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาป่า (ค่าเฉลี่ย 4.02) การประกาศ ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์เป็นการแย่งที่ทำกินของชาวบ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.87) และปากท้องของชาวบ้านสำคัญกว่าการรักษาป่าไม้ (ค่าเฉลี่ย 3.44) มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ในประเด็นเรื่อง รู้สึกต่อต้านเจ้าหน้าที่ที่คอยจับกุมผู้บุกรุกตัดไม้และถางป่า (ค่าเฉลี่ย 3.05) มีความคิดเห็นในระดับน้อย ในประเด็นเรื่อง ท่านรู้สึกไม่พอใจที่มีคนจำนวนมาก ขัดขวางและต่อต้านเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามจับกุมผู้ทำลายป่า (ค่าเฉลี่ย 1.93) การควบคุมไม่ให้เกิดไฟป่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ชาวบ้านไม่ส่วนเกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 1.83) มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด ในประเด็นไฟป่าเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็จะดับเองได้ไม่จำเป็นต้องช่วยกันระวังป้องกัน

ไฟฟ้า (ค่าเฉลี่ย 1.70) และรู้สึกต่อต้านที่เพื่อนบ้านเข้าไปบุกรุกพื้นที่ป่า ตัดไม้ และถางป่าทำไร่ (ค่าเฉลี่ย 1.55) รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของราษฎร จำแนกตามระดับความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้

(n=99)							
การสงวนและป้องกันรักษา ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	ระดับ ความคิดเห็น
	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง		
1. ท่านคิดว่าภัยแล้งมีสาเหตุ มาจากการตัดไม้และถางป่า	66 (66.7)	30 (30.3)	3 (3.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.64	มากที่สุด
2. ท่านรู้สึกต่อต้านเจ้าหน้าที่ ที่คอยจับกุมผู้บุกรุกตัดไม้ และถางป่า	11 (11.2)	40 (40.4)	13 (13.1)	13 (13.1)	22 (22.2)	3.05	ปานกลาง
3. ท่านพร้อมและยินดีปฏิบัติ ตามระเบียบและกฎหมาย เกี่ยวกับป่าไม้ที่ห้ามบุกรุก แผ้วถางป่า ตัดไม้ ล่าสัตว์ป่า และเก็บของป่า	46 (46.5)	46 (46.5)	5 (5.1)	2 (2.0)	0 (0.0)	4.37	มากที่สุด
4. ท่านรู้สึกพอใจที่มีคนจำนวน มาก ชักชวนและต่อต้าน เจ้าหน้าที่ในการปราบปราม จับกุมผู้ทำลายป่า	35 (35.4)	40 (40.4)	22 (22.2)	0 (0.0)	2 (2.0)	1.93	น้อย
5. ท่านคิดว่าเรื่องปากท้องของ ชาวบ้านสำคัญกว่าการรักษา ป่าไม้	1 (1.0)	7 (7.1)	44 (44.4)	41 (41.4)	6 (6.1)	3.44	มาก
6. การป้องกันรักษาป่าเป็นหน้าที่ ของราชการอยู่แล้ว ชาวบ้าน ไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าไปร่วม รับขอบดูแลรักษาป่า	1 (1.0)	13 (13.1)	14 (14.1)	26 (26.3)	45 (45.5)	4.02	มาก
7. การประกาศ ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ เป็นการแย่งที่ ทำกินของชาวบ้าน	1 (1.0)	2 (2.0)	36 (36.4)	30 (30.3)	30 (30.3)	3.87	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n=99)							
การสวณและป้องกันรักษา ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	ระดับ ความคิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
8. ท่านรู้สึกต่อต้านที่เพื่อนบ้าน เข้าไปบุกรุกพื้นที่ป่า ตัดไม้ และถางป่า ทำไร	5 (5.1)	1 (1.0)	11 (11.2)	9 (9.1)	73 (73.6)	1.55	น้อยที่สุด
9. ไฟป่าเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็จะดับ เองได้ ไม่จำเป็นต้องช่วยกัน ระวังป้องกันไฟป่า	48 (48.5)	33 (33.3)	18 (18.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.70	น้อยที่สุด
10. การควบคุมไม่ให้เกิดไฟป่า เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ป่าไม้ ชาวบ้านไม่มีส่วน เกี่ยวข้อง	43 (43.4)	35 (35.4)	18 (18.2)	1 (1.0)	2 (2.0)	1.83	น้อย
เฉลี่ย						3.04	ปานกลาง

ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่า

ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้
อย่างรู้คุณค่ามีคำถาม 10 ข้อ จากการศึกษพบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่าในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย
3.00) โดยมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในระดับ ประเด็น ความต้องการบุกรุกจับจองพื้นที่ป่าเอาไว้ให้
ลูกหลานใช้ประโยชน์ในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 4.69) ที่ดินไม่พอเพียงกับการปลูกพืชไร่ ท่านจะไม่บุกรุก
ถางป่าเพื่อใช้เป็นแหล่งปลูกพืชไร่อีก (ค่าเฉลี่ย 4.42) การเก็บหน่อไม้จากป่าไปขายจำนวนมากทำให้
ป่าเสื่อมโทรมได้ (ค่าเฉลี่ย 4.29) และการจับจองที่ดินทำกินในพื้นที่ป่าไม้เป็นการกระทำที่ผิด
กฎหมาย (ค่าเฉลี่ย 3.88) มีความคิดเห็นในระดับปานกลางในประเด็น การเตรียมพื้นที่ปลูกพืชไร่
ท่านจะสวณรักษาไม้ยืนต้นที่ขึ้นอยู่เดิมไว้ไม่ตัดเผาทำลาย (ค่าเฉลี่ย 3.13) และการเผาไร่จะทำให้
ดินมีความอุดมสมบูรณ์และทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี (ค่าเฉลี่ย 2.74) มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ในประเด็นป่าเป็นแหล่งอาหารและรักษาโรค เช่น เห็ด หน่อไม้ พืชผักต่างๆ และสมุนไพรให้กับ
ราษฎรในชุมชนไว้ใช้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 2.21) และต้องการตัดไม้ในป่ามาสร้าง และต่อเติมบ้าน

(ค่าเฉลี่ย 1.90) และมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดในประเด็น การถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยของชาวบ้านไม่น่าจะทำให้ให้น้ำในแม่น้ำลำคลองลดน้อยลง (ค่าเฉลี่ย 1.55) และมีที่ดินไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกท่านจะบุกรุกถางป่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกินเพิ่มเติมอีก (ค่าเฉลี่ย 1.21) รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของราษฎร จำแนกตามระดับความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่า

(n=99)							
ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากร ป่าไม้อย่างรู้คุณค่า	ระดับความคิดเห็น					X̄	ระดับ ความคิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
1. ท่านต้องการจับจองพื้นที่ป่าเอาไว้ให้ลูกหลานใช้ประโยชน์ในอนาคต	70 (70.7)	27 (27.3)	2 (2.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.69	มากที่สุด
2. การเก็บหน่อไม้จากป่าไปขายจำนวนมาก ทำให้ป่าเสื่อมโทรมได้	55 (55.6)	27 (27.3)	10 (10.1)	5 (5.1)	2 (2.0)	4.29	มากที่สุด
3. ท่านต้องการตัดไม้ในป่ามาสร้าง และต่อเติมบ้าน	37 (37.4)	44 (44.4)	11 (11.1)	5 (5.1)	2 (2.0)	1.90	น้อย
4. การจับจองที่ดินทำกินในพื้นที่ป่าไม้ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย	16 (16.2)	61 (61.6)	18 (18.2)	2 (2.0)	2 (2.0)	3.88	มาก
5. หากท่านมีที่ดินไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกท่านจะบุกรุกถางป่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกินเพิ่มเติมอีก	85 (85.9)	10 (10.1)	2 (2.0)	1 (1.0)	1 (1.0)	1.21	น้อยที่สุด
6. ป่าเป็นแหล่งอาหารและรักษาโรค เช่น เห็ด หน่อไม้ พืชผักต่างๆ และสมุนไพรให้กับราษฎรในชุมชนไว้ใช้ประโยชน์	0 (0.0)	13 (13.1)	27 (27.3)	27 (27.3)	32 (32.3)	2.21	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=99)							
ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากร ป่าไม้อย่างรู้คุณค่า	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	ระดับ ความคิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
7. การถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย ของชาวบ้านไม่น่าจะทำให้ น้ำในแม่น้ำลำคลองลด น้อยลง	63 (63.6)	18 (18.2)	9 (9.1)	6 (6.1)	3 (3.0)	1.55	น้อยที่สุด
8. การเผาไร่จะทำให้ดินมีความ อุดมสมบูรณ์และทำให้พืช เจริญเติบโตได้ดี	9 (9.1)	10 (10.1)	34 (34.3)	38 (38.4)	8 (8.1)	2.74	ปานกลาง
9. การเตรียมพื้นที่ปลูกพืชไร่ ท่านจะสงวนรักษาไม้ยืนต้น ที่ขึ้นอยู่เดิมไว้ ไม่ตัดเผา ทำลาย	17 (17.2)	16 (16.2)	39 (39.4)	17 (17.1)	10 (10.1)	3.13	ปานกลาง
10. หากที่ดินไม่พอเพียงกับ การปลูกพืชไร่ ท่านจะ ไม่บุกรุกถางป่าเพื่อใช้เป็น แหล่งปลูกพืชไร่อีก	66 (66.7)	15 (15.2)	14 (14.1)	2 (2.0)	2 (2.0)	4.42	มากที่สุด
เฉลี่ย						3.00	ปานกลาง

ด้านการพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้

ความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ มีคำถาม 10 ข้อ จากการศึกษพบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมทั้งหมดยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) โดยมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในระดับนี้ จะปลูกไม้ในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอยู่เสมอเพื่อจะได้มีไว้ใช้สอยภายในครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย 4.59) การปลูกพืชควบคู่กับต้นไม้ในรูปแบบวนเกษตรช่วยลดปัญหาน้ำดินถูกชะล้างและเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ (ค่าเฉลี่ย 4.49) ป่าไม้ สัตว์ป่า ดิน และน้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ถ้าราษฎรในชุมชนของท่านช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรดังกล่าวไว้เป็นอย่างดีย่อมส่งผลให้ชุมชนของท่านมีความเป็นอยู่ที่ดีตามไปด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.44) การปลูกป่าชุมชน

สำหรับหมู่บ้านเป็นสิ่งไม่จำเป็น เพราะป่าธรรมชาติยังมีอยู่มาก (ค่าเฉลี่ย 4.35) และการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมด้วยเทคนิควิธีการปลูกป่าไม้ใช้เป็นสิ่งจำเป็น (ค่าเฉลี่ย 4.36) มีความคิดเห็นในระดับมาก ในประเด็น ต้องการปลูกป่าเพื่อปรับปรุงป่าเสื่อมโทรมที่บริเวณรอบๆ หมู่บ้านให้อุดมสมบูรณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.18) การปลูกไม้ป่าในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปลูกต้นไม้แห่งชาติทำให้เสียเวลาในการทำมาหากิน (ค่าเฉลี่ย 3.79) และจะไม่เสียเวลากับการปลูกป่าหรือปลูกต้นไม้ หากไม่ได้รับเงินค่าจ้าง (ค่าเฉลี่ย 3.76) และมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดในประเด็น การปลูกต้นไม้เพื่อให้มีป่าเป็นสิ่งที่สิ้นเปลืองเกินความจำเป็นเพราะปล่อยไว้เฉยๆ ป่าก็สามารถกับฟื้นคืนสภาพเดิมได้ (ค่าเฉลี่ย 1.68) รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของราษฎร จำแนกตามระดับความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ด้านการพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

(n=99)							
ด้านการพัฒนาฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็น					X̄	ระดับ ความคิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
1. ท่านจะปลูกไม้ในที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยอยู่เสมอเพื่อจะ ได้มีไว้ใช้สอยภายในครัวเรือน	61 (61.6)	35 (35.4)	3 (3.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.59	มากที่สุด
2. ท่านจะไม่เสียเวลากับการปลูก ป่าหรือปลูกต้นไม้หากไม่ได้ รับเงินค่าจ้าง	0 (0.0)	12 (12.1)	21 (21.2)	25 (25.3)	41 (41.4)	3.76	มาก
3. ท่านต้องการปลูกป่าเพื่อ ปรับปรุงป่าเสื่อมโทรม ที่บริเวณรอบๆ หมู่บ้าน ให้อุดมสมบูรณ์	39 (39.4)	40 (40.4)	19 (19.2)	1 (1.0)	0 (0.0)	4.18	มาก
4. การปลูกไม้ป่าในวันสำคัญ ต่างๆ เช่น วันปลูกต้นไม้ แห่งชาติทำให้เสียเวลาใน การทำมาหากิน	0 (0.0)	13 (13.1)	33 (33.3)	15 (15.2)	38 (38.4)	3.79	มาก
5. ราษฎรในหมู่บ้านสามารถ ช่วยกันดูแลและป้องกันรักษา ป่าชุมชนของหมู่บ้านด้วย ตนเองได้	21 (21.2)	18 (18.2)	35 (35.4)	14 (14.1)	11 (11.1)	3.24	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=99)							
ด้านการพัฒนาฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	ระดับ ความคิดเห็น
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
6. การปลูกป่าชุมชนสำหรับ หมู่บ้านเป็นสิ่งไม่จำเป็น เพราะป่าธรรมชาติยังมี อยู่มาก	43 (43.4)	49 (49.5)	6 (6.1)	1 (1.0)	0 (0.0)	4.35	มากที่สุด
7. ป่าไม้ สัตว์ป่า ดิน และน้ำเป็น ทรัพยากรธรรมชาติที่เกื้อกูล ซึ่งกันและกันถ้าราษฎรใน ชุมชนของท่านช่วยกันดูแล รักษาทรัพยากรดังกล่าวไว้ เป็นอย่างดี ย่อมส่งผลให้ ชุมชนของท่านมีความเป็นอยู่ ที่ดีตามไปด้วย	47 (47.5)	49 (49.5)	3 (3.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.44	มากที่สุด
8. การฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมด้วย เทคนิควิธีการปลูกป่าไม้ใช้ เป็นสิ่งจำเป็น	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (2.0)	61 (61.6)	36 (36.4)	4.34	มากที่สุด
9. การปลูกพืชควบคู่กับต้นไม้ ในรูปแบบวนเกษตรช่วยลด ปัญหาหน้าดินถูกชะล้างและ เป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ	55 (55.5)	38 (38.4)	6 (6.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.49	มากที่สุด
10. การปลูกต้นไม้เพื่อให้มีป่า เป็นสิ่งที่สิ้นเปลืองเกินความ จำเป็น เพราะปล่อยไว้เฉยๆ ป่าก็สามารถกับฟื้นคืนสภาพ เดิมได้	51 (51.5)	36 (36.4)	10 (10.1)	1 (1.0)	1 (1.0)	1.68	น้อยที่สุด
เฉลี่ย						3.89	มาก

การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการนำเอาปัจจัยบางประการได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้รวมของครัวเรือน รายจ่ายรวมของครัวเรือน การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยใช้สถิติ t-test และ F-test เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe ผลการศึกษามีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ราษฎรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ชายและหญิง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศชายมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 102.00 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 102.60 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 9) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของจงรัก (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยมีผลต่อความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ดันน้ำคลองคราม อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เพศ เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	94	102.00	6.46	-0.206	0.837
หญิง	5	102.60	1.95		

สมมติฐานที่ 2 ราษฎรที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ราษฎรที่มี 1) อายุต่ำกว่า 30 ปี 2) มีอายุ 31-40 ปี 3) มีอายุ 41-50 ปี และ 4) มีอายุมากกว่า 50 ปี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 102.86 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี และกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 102.75, 102.09 และ 101.06 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 10) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญมี (2544) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ใน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า อายุที่ต่างกันมีระดับของความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
< 30 ปี	35	101.06	6.61	0.486	0.693
31 – 40 ปี	22	102.09	6.44		
41 – 50 ปี	22	102.86	6.47		
> 50 ปี	20	102.75	5.61		

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่ได้เรียนกับกลุ่มระดับประถมศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่ไม่ได้เรียนมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 102.54 และกลุ่มที่เรียนในระดับประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100.79 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 11) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญมี (2544) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับการศึกษา ที่ต่างกันมีระดับของความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ไม่ได้เรียน	70	102.54	6.07	1.261	0.210
ประถมศึกษา	29	100.79	6.78		

สมมติฐานที่ 4 ราษฎรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-4 คน 2) 5-8 คน และ 3) มากกว่า 8 คน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 8 คน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 104.19 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-4 คน และกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-8 คน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.31 และ 101.23 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 12) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วราภรณ์ (2533) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชนบ้านคันขาม อำเภอนองนบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับค่าเฉลี่ยของ
ความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
≤ 4 คน	29	101.31	5.82	2.124	0.125
5 – 8 คน	44	101.23	6.57		
> 8 คน	26	104.19	6.09		

สมมติฐานที่ 5 ราษฎรที่มีจำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือนแตกต่างกันมีความคิดเห็น
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) มีจำนวนแรงงาน 1-2 คน 2) มีจำนวนแรงงาน
3-4 คน และ 3) มีจำนวนแรงงานมากกว่า 4 คน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีจำนวน
แรงงาน 1-2 คน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงเท่ากับ 107.61 รองลงมา
ได้แก่ กลุ่มที่มีจำนวนแรงงาน 3-4 คน และกลุ่มที่มีจำนวนแรงงานมากกว่า 4 คน โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 107.34 และ 107.50 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า
ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
(ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างจำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือนกับ
ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จำนวนแรงงาน (16- 60 ปี) ในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1 – 2 คน	46	107.61	7.72	0.010	0.990
3 - 4 คน	35	107.34	9.42		
> 4 คน	18	107.50	7.35		

สมมติฐานที่ 6 ราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ≤ 25 ปี 2) 26-35 ปี
และ 3) มากกว่า 35 ปี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน 26-35 ปี
มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 104.11 รองลงมาได้แก่ กลุ่ม
ที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานมากกว่า 35 ปี และกลุ่มที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน ≤ 25 ปี โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 102.52 และ 102.03 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test
พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
(ตารางที่ 14) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาณุ (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการใช้
ที่ดินแบบปฏิรูปของราษฎรหมู่บ้านสหกรณ์ตัวอย่างรวมไทย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พบว่า ราษฎรที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านมาเป็นเวลาไม่นาน มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากกว่าราษฎรอาศัยอยู่
ในหมู่บ้านเป็นเวลานาน ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากราษฎรอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาไม่นานส่วนใหญ่จะอพยพ
มาจากถิ่นอื่น ยังไม่มีพื้นที่เพื่อการใช้สอย ซึ่งแตกต่างราษฎรที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านมาเป็นเวลานาน
ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ใช้สอยอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานกับค่าเฉลี่ยของ
ความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน (ปี)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
≤ 25	30	99.00	6.26	6.103	0.003*
26 – 35	36	104.11	5.37		
> 35	33	102.52	6.39		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานแสดงว่า ค่าเฉลี่ยของราษฎรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานต่อราษฎรที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ระยะเวลาตั้งถิ่นฐาน ≤ 25 ปี 26-35 ปี และมากกว่า 35 ปี พบว่า ราษฎรที่มีการตั้งถิ่นฐานมากกว่า 35 ปี มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงกว่าราษฎรที่มีการตั้งถิ่นฐาน ≤ 25 ปี อาจเนื่องมาจากราษฎรที่มีการตั้งถิ่นฐาน ≤ 25 ปีนั้นยังไม่มีความรักและหวงแหนในถิ่นที่อยู่อาศัยมากกว่าเท่าที่ควร

สมมติฐานที่ 7 ราษฎรที่มีขนาดพื้นที่ถือครองแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ไม่มีพื้นที่ถือครอง 2) กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 2 เฮกตาร์ 3) 2.1-4 เฮกตาร์ 4) 4.1-6.0 เฮกตาร์ และ 5) มากกว่า 6 เฮกตาร์ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครอง 4.1-6 เฮกตาร์ มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 102.97 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีขนาดพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 2 เฮกตาร์ 2.1-4 เฮกตาร์ มากกว่า 6 เฮกตาร์ และไม่มีพื้นที่ถือครอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 102.50, 102.44 และ 100.12 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดพื้นที่ถือครองแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 15) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษา จงรัก (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยมีผลต่อความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ต้นน้ำคลองคราม อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครอง เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างขนาดพื้นที่ถือครองกับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ขนาดพื้นที่ถือครอง (เฮกตาร์)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ไม่มีพื้นที่ถือครอง	3	96.67	6.11	1.160	0.334
≤ 2	16	102.50	6.13		
2.1 – 4	34	102.44	5.18		
4.1 – 6	29	102.97	6.97		
> 6	17	100.12	7.19		

สมมติฐานที่ 8 ราษฎรที่มีรายได้รวมของครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีรายได้รวมของครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 800,000 บาท 2) 800,001-1,600,000 บาท และ 3) มากกว่า 1,600,000 บาท ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีรายได้รวมของครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 800,000 บาทมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดเท่ากับ 103.54 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้รวมของครัวเรือน 800,001-1,600,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้รวมของครัวเรือนมากกว่า 1,600,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.72 และ 100.77 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้รวมของครัวเรือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐาน

ที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 16) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ จงรัก (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยมีผลต่อความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ดินน้ำคลองคราม อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า รายได้ เป็นตัวแปรที่มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้รวมของครัวเรือนกับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

รายได้รวมของครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
≤ 800,000 กีบ	35	103.54	5.65	1.768	0.176
800,001 – 1,600,000 กีบ	29	101.72	5.65		
> 1,600,000 กีบ	35	100.77	7.23		

สมมติฐานที่ 9 รายครัวที่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แบ่งรายชื่กรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนน้อยกว่า หรือเท่ากับ 800,000 กีบ 2) 800,001-1,600,000 กีบ และ 3) มากกว่า 1,600,000 กีบ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 800,000 กีบมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 103.54 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือน 800,001-1,600,000 กีบ และกลุ่มที่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนมากกว่า 1,600,000 กีบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.72 และ 100.77 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายจ่ายรวมของครัวเรือนกับค่าเฉลี่ยของ
ความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

รายจ่ายรวมในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
≤ 800,000 กีบ	35	103.54	5.65	1.768	0.176
800,001 – 1,600,000 กีบ	29	101.72	5.65		
> 1,600,000 กีบ	35	100.77	7.23		

สมมติฐานที่ 10 รายครัวที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แบ่งรายครัวกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ 2) เข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรม 3) เข้าร่วมกิจกรรม 2 กิจกรรม และ 4) เข้าร่วมกิจกรรม 3 กิจกรรม ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีการเข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรมมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 113.06 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม 2 กิจกรรม และกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม 3 กิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 110.91 102.56 และ 101.26 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 19) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อนุชา (2546) ได้ศึกษาปัจจัยเศรษฐกิจ สังคม ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรในการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของโครงการปลูกป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎรในการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของโครงการปลูกป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยราษฎรที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะมีความคิดเห็นดีกว่าราษฎรที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
กับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

การเข้าร่วมกิจกรรมการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	42	110.90	7.69	17.060	0.000*
1 กิจกรรม	16	113.06	5.21		
2 กิจกรรม	18	102.56	7.83		
3 กิจกรรม	23	101.26	4.40		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 18 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของราษฎรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเข้าร่วมกิจกรรมของราษฎรที่แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ 2) เข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรม 3) เข้าร่วมกิจกรรม 2 กิจกรรม และ 4) เข้าร่วมกิจกรรม 3 กิจกรรม พบว่า ราษฎรไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับที่เข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงกว่าราษฎรที่มีการเข้าร่วมกิจกรรม 2 กิจกรรม และ 3 กิจกรรม ดังนั้นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้กับราษฎรที่เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ทุกครั้ง

สมมติฐานที่ 11 ราษฎรที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ไม่เคยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ 2) 1 ครั้ง 3) 2 ครั้ง และ 4) ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ 1 ครั้ง มีความคิดเห็นในการอนุรักษ์

ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 103.65 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ 2 ครั้ง ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป และไม่เคยได้รับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.79 101.14 และ 100.27 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า F-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ครั้ง)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ไม่เคยได้รับ	11	100.23	5.78	1.282	0.285
1	34	103.65	6.04		
2	19	101.79	7.95		
≥ 3	35	101.14	5.59		

สมมติฐานที่ 12 ราษฎรที่มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แบ่งราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้สูง และกลุ่มที่มีความรู้ต่ำ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มที่มีความรู้สูงมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 103.11 และกลุ่มที่มีความรู้ต่ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97.75 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่า t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สูงแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 20) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จงรัก (2545) ได้ทำการศึกษาปัจจัยมีผลต่อความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่า ดินน้ำคลองคราม อำเภอ กาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้เป็น

ตัวแปรที่มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับความรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ต่ำ	20	97.75	6.54	-3.602	0.001*
สูง	79	103.11	5.80		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของราษฎรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้สูง และกลุ่มที่มีความรู้ต่ำ พบว่า ราษฎรที่มีความรู้สูงมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงกว่าราษฎรที่มีความรู้ต่ำ อาจเนื่องมาจากราษฎรที่มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูง เป็นผู้ได้รับการศึกษา อีกทั้งอาจได้รับการฝึกอบรม และเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่งผลให้ราษฎรเกิดความรักและหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้ เห็นคุณค่า และความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จึงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้มีความรู้ต่ำ

รายละเอียดของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายใต้โครงการ
จัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น	ปฏิเสธสมมติฐาน	ยอมรับสมมติฐาน
1. เพศ	-	✓
2. อายุ	-	✓
3. ระดับการศึกษา	-	✓
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-	✓
5. จำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือน	-	✓
6. ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน	✓	-
7. ขนาดพื้นที่ถือครอง	-	✓
8. รายได้รวมของครัวเรือน	-	✓
9. รายจ่ายรวมของครัวเรือน	-	✓
10. การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้	✓	-
11. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้	-	✓
12. ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	✓	-

ปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษารายชื่อกุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในจังหวัด สกลนคร ประเทศ ส.ป.ป.ลาว พบว่า รายชื่อกุ่มยังขาดแคลนอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ พลั่ว คราด ไถ และควาย ร้อยละ 27.3 รองลงมาพื้นที่ทำกินไม่พอเพียงกับความต้องการ พื้นที่ทำกิน มีจำกัด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีระเบิดอยู่ การจัดสรรที่ดินป่าไม้ทำให้พื้นที่ทำกินลดลง ขาดเมล็ด พืชเกษตรกรรมที่จะมาเพาะปลูก เช่น ข้าวสาลี และขาดตลาดที่จะวางขายสินค้าการเกษตร เช่น พืชผัก พริก กล้วย คิดเป็นร้อยละ 11.1 8.1 5.0 2.0 และ 1.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดแคลนอุปกรณ์ทางการเกษตรและควาย	27	27.3
2. พื้นที่ทำกินไม่พอเพียงกับความต้องการ	11	11.1
3. พื้นที่ทำกินมีจำกัดเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีระเบิดอยู่	8	8.1
4. การจัดสรรที่ดินป่าไม้ทำให้พื้นที่ทำกินลดลง	5	5.0
5. ขาดเมล็ดพืชเกษตรกรรมที่จะมาเพาะปลูก เช่น ข้าวสาลี	2	2.0
6. ขาดตลาดที่จะวางขายสินค้าการเกษตร เช่น พืชผัก พริก กล้วย	1	1.0

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ความคิดเห็น และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ จังหวัดสาละวัน ประเทศ ส.ป.ป.ลาว ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของราษฎร

ข้อมูลทั่วไปของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ในประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน พบว่า ราษฎรทั้งหมดเป็นลาวเทิง นับถือผี และราษฎรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 94.9 มีอายุเฉลี่ย 38.7 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 70.7 แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 94.0 มีสถานทางสังคมเป็นตำรวจบ้าน ร้อยละ 16.2

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากการศึกษาราษฎรกลุ่มตัวอย่างพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่นี้ดั้งเดิม ร้อยละ 68.7 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในปัจจุบันเฉลี่ย 32.5 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6.8 คน ราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักทำไร่ ร้อยละ 93.9 อาชีพรองทำสวน ร้อยละ 89.9 มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 2,011,434.3 กีบ มีรายจ่ายต่อครัวเรือนเฉลี่ย 1,973,050.5 กีบ ราษฎรส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอใช้ ร้อยละ 81.8 มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 61.6 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรรม ร้อยละ 59.3 การรักษาสุขภาพของสมาชิกในครัวเรือนใช้บริการสาธารณสุข ร้อยละ 48.7 มีการวางแผนครอบครัวโดยการกินยา ร้อยละ 47.5 มีจำนวนที่ดินถือครองเฉลี่ย 3.2 แปลง มีขนาดพื้นที่ในการถือครองเฉลี่ย 4.1 เฮกแตร์ ราษฎรส่วนใหญ่มีที่ดินไม่เพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 68.7 มีความต้องการที่ดินเพิ่มเฉลี่ย 2.3 เฮกแตร์ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เฉลี่ย 2.1 ครั้ง ได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ ร้อยละ 49.4 เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการด้านป่าไม้ ร้อยละ 58.6 โดยเคยได้รับการฝึกอบรมเฉลี่ย 1.5 ครั้ง ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการปลูก

สวนป่า ร้อยละ 37.6 สำหรับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พบว่า ราษฎรร้อยละ 79.8 มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง

ระดับความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ระดับความคิดเห็นของราษฎรกลุ่มตัวอย่างในการการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่าราษฎรมีความคิดเห็นด้านการสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.04) ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่า ราษฎรมีความคิดเห็นภาพรวมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00) และด้านการพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ราษฎรมีความคิดเห็นภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89)

การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงาน (16-60 ปี) ในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้รวมของครัวเรือน รายจ่ายรวมของครัวเรือน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก่ ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากที่สุดได้แก่ ขาดอุปกรณ์ทางการเกษตรและควายพื้นที่ทำกินไม่พอเพียงกับความต้องการและขาดตลาดที่จะวางขายสินค้าการเกษตร เช่น พืชผัก พริก กล้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถนำมาปรับปรุงเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ใน จังหวัดสระบุรี ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้และชี้แจงแก่ราษฎรที่เข้าร่วมโครงการ ให้ตระหนัก และเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตัดไม้หรือการเก็บหาของป่า และควรมี การสร้างอาชีพเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพกับราษฎรที่ เข้าร่วมโครงการเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเพราะราษฎรในพื้นที่ศึกษาร้อยละ 80.8 มีรายได้ไม่เพียงพอ และต้องกู้เงินเพื่อมาใช้สอยในครัวเรือน เมื่อราษฎรมีรายได้เพียงพอต่อการใช้สอยในครัวเรือนการให้ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ก็จะได้รับความร่วมมือจากราษฎร

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณานำผลจากการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะปัจจัยที่มีผลต่อ ความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คือ ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน การเข้าร่วมกิจกรรมการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มาใช้ประโยชน์ในการวางแผน จัดการในส่วนของการตั้งถิ่นฐานของราษฎรที่มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานน้อยกว่า 25 ปี ควรมี การฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนปลูกจิตสำนึกในการรัก และหวงแหนดินที่อยู่อาศัย สำหรับการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง และในพื้นที่เป้าหมาย ควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่ายทำงานประสานกันเพื่อให้ราษฎรมีความกินดีอยู่ดี และให้ความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ด้วย

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเอาใจใส่ เก็บเศษเหลือของระเบิดออกจากพื้นที่ให้หมด เพื่อ อำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรในการใช้ประโยชน์ที่ดินและรัฐควรสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ทาง การเกษตรที่มีคุณภาพให้กับราษฎรเพื่อใช้เพาะปลูก เช่น ข้าวสาลี ตลอดจนหาตลาดมารับสินค้า ทางการเกษตร

4. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยถึงความคิดเห็นของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากผู้วิจัย และควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโครงการ เพื่อกระตุ้นให้ราษฎรมีทัศนคติ ความคิดเห็นที่ดีในการอนุรักษ์ และให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งนับวันลดน้อยลงไปและนำข้อมูลมาปรับปรุงใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมที่ดิน. 2548. กฎหมายว่าที่ดินและดำรัสว่าด้วยการจัดตั้งปฏิบัติกฎหมายว่าด้วยที่ดิน.

กรมวางแผนและพัฒนาที่ดินแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, เวียงจันทร์.

กรมป่าไม้. 2539. กฎหมายป่าไม้แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. กระทรวงเกษตรและป่าไม้, เวียงจันทร์.

กรมส่งเสริม. 2547. ศูนย์ส่งเสริมยุติการทำไร่เลื่อนลอย. กระทรวงเกษตรและป่าไม้, เวียงจันทร์.

กองอุทยาน. 2549. สถิติปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ ความชื้นและปริมาณแสงแดด. กรมอุทยานสาขาสาละวัน, สาละวัน.

กอละกรรม ทูมมนิวงส์. 2547. การวางแผนนำใช้ที่ดินและมอบดิน-มอปป่าและทิศทางพัฒนาหมู่บ้านปะจู้ได้หมู่บ้านปะจู้ใหม่ และหมู่บ้านประจูดอน อำเภอตะโอย จังหวัดสาละวัน. หน่วยงานจัดสรรที่ดินป่าไม้, สาละวัน.

เกษม จันท์แก้ว และ สามัคคี บุญยะวัฒน์. 2538. เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการทรัพยากรป่าไม้. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ .

โกมล แพรกทอง. ม.ป.ป. แนวความคิดป่าชุมชนป่าชุมชนในประเทศไทย. ฝ่ายส่งเสริมพัฒนาป่าชุมชนกรมป่าไม้, กรุงเทพฯ .

โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้. 2548. ทิศทางแผนการสปี พ.ศ. 2548-2549 ของโครงการคุ้มครองจัดสรรที่ดินป่าไม้และพัฒนาชนบท จังหวัดสาละวัน. กรมจัดสรรที่ดิน, สาละวัน.

จรงค์ ทรงรัตนพันธุ์. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ป่าต้นน้ำคลองคราม อำเภอกาญจนดิษฐ์และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชาญ วงศ์สวรรค์วัฒนา. 2547. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ที่ดินแบบปฏิรูปของราษฎร
หมู่บ้านสหกรณ์ตัวอย่างรวมไทย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทวี เสรหมัญ. 2520. ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธรรมรัฐ วงศ์โสภ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในบทบาทของสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบล ในการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังใหญ่และป่าแม่น้ำน้อย อำเภอ
ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิวัติ เรืองพานิช. 2542. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโครงการตำราชุด
การจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

นพนาศ ชีรเวทิน. 2539. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บุญมี รุ่งรักสกุล. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและปลัดองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดกาญจนบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญลือ พูลนิล. 2546. ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ: การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. ไทยวัฒนาพานิช,
กรุงเทพฯ.

เพ็ญแข แสงแก้ว. 2538. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ
คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ภูเวียง ลัดดาวงศ์. 2548. การคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน ดิน น้ำ และป่าไม้.
กองประชุมสัมมนา การผลิตเกษตรแบบยั่งยืน, เวียงจันทน์.

เรืองเวทย์ แสงรัตน. 2522. ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับ
อัตราการเพิ่มประชากรประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

วราภรณ์ สุนทราพิพัฒน์. 2533. ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมของราษฎรที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร
ป่าไม้ในชุมชนบ้านคำขาม ตำบลคงมูลอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิชัย เทียนน้อย. 2533. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ. ภาควิชาภูมิศาสตร์ วิทยาลัยครู
ฉะเชิงเทรา, ฉะเชิงเทรา.

ศิริลักษณ์ ภูคณไพโรจน์. 2536. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ 1-7.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, นนทบุรี.

สมศรี ชาญชญาณนท์. 2544. ความคิดเห็นของผู้บริหารกรมป่าไม้ที่มีต่อนโยบายป่าไม้แห่งชาติ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมฤทธิ์ วิไลพรรัตน์. 2544. ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อความคิดเห็นด้านอนุรักษ์สวนป่า
ยุบใหญ่-ซับเหว อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

สุบงกช จามีกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สุวรรณ ภาณุณา. 2543. ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม ที่ผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรใน
การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: กรณีศึกษาของหมู่บ้านป่าไม้พระฉาย ตำบลหนองปลาไหล
อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อนุชา กระจ่ายศรี. 2546. ปัจจัยเศรษฐกิจ สังคม ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของราษฎร ในการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของโครงการปลูกป่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมราวดี เหมาคม. 2528. ความคิดเห็นของราษฎรรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อนา อนาวิไล. 2542. ความคิดเห็นของปลัดอำเภอที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อำนวย คอวนิช. 2522. บทบาทการปลูกสร้างสวนป่าและการอนุรักษ์ป่าไม้ในประเทศไทย. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- อุทัย หิรัญโต. 2519. สังคมวิทยาประยุกต์. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนภายใต้โครงการจัดสรรที่ดิน
ป่าไม้ในประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามราษฎรหมู่บ้านปะจูใต้ หมู่บ้านปะจูใหม่ และหมู่บ้าน
ปะจูดอน อำเภอตะโอย จังหวัดสาละวัน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผล
ต่อความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภายใต้โครงการจัดสรรที่ดินป่าไม้ ท่าน
ไม่จำเป็นต้องลงชื่อในแบบสอบถาม และคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับจะไม่มีผล
กระทบต่อกับตัวท่านอย่างเด็ดขาด จึงขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง
อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

สถานะของผู้ให้สัมภาษณ์ () เป็นหัวหน้าครัวเรือน () ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน
ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความตามความเป็นจริงลงในช่องว่าง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

() ไม่ได้เรียน

() ได้เรียน จบการศึกษาชั้น

() ประถมศึกษา

() ม.ต้น

() ม.ปลาย

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

4. สถานภาพสมรส

() โสด

() แต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกัน

() แต่งงานแล้วและแยกกันอยู่

() หม้ายหรือหย่าร้าง

5. เผ่าพันธุ์

() ลาวลุ่ม

() ลาวเทิง

() ลาวสูง

() อื่นๆ (ระบุ)

6. ศาสนา

() พุทธ

() คริสต์

() ผี

() อื่นๆ (ระบุ).....

7. สภาพทางสังคม/ ตำแหน่งหัวหน้าทางสังคม

() ไม่มี

() มี ในกรณีที่มี

() ผู้ใหญ่บ้าน

() ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

() กรรมการบ้าน

() ดำรงบ้าน

() วิทยหนุ่ม – สาว

() และอื่นๆ (ระบุ)

**ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม การมีส่วนร่วม และความรู้ทางการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้**

8. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน

() อยู่ที่นี่ดั้งเดิม

() ย้ายมาจากที่อื่น ๆ ถ้าเป็นการย้ายมาจากที่อื่นท่านย้ายมาจากที่ใด

() จากหมู่บ้านอื่นในตำบลเดียวกัน

() จากตำบลอื่นในอำเภอเดียวกัน

() จากอำเภออื่นในจังหวัดเดียวกัน

() จากจังหวัดอื่น (ระบุ).....

() สาเหตุการย้ายมาอยู่ที่นี่

9. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้จนถึงปัจจุบัน (ระบุ)ปี
10. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา คน ชาย คน หญิง คน
- () อายุต่ำกว่า 16 ปีคน ชาย.....คน หญิง..... คน
- () อายุ 16- 60 ปีคน ชาย.....คน หญิง..... คน
- () อายุมากกว่า 60 ปีคน ชาย.....คน หญิง..... คน
11. อาชีพหลัก
- () รับราชการ(ระบุ) () ทำนา () ทำสวน(ระบุ)
- () ทำไร่ (ระบุ) () ค้าขาย (ระบุ)..... () รับจ้าง.....
- () อื่นๆ (ระบุ).....
12. อาชีพรอง
- () ไม่มี
- () มี ในกรณีที่มี
- () ทำนา () ทำสวน(ระบุ)
- () ทำไร่ (ระบุ) () ค้าขาย (ระบุ)
- () รับจ้าง(ระบุ) () อื่นๆ (ระบุ).....
13. รายได้ในครัวเรือนของท่านต่อปีในรอบปีที่ผ่านมา
- 13.1 รายได้รวมจากอาชีพหลักเป็นเงินรวม กีบ
- 13.2 รายได้จากอาชีพรองเป็นเงินรวม.....กีบ
- 13.3 รายได้ทั้งหมดกีบ
14. รายจ่ายในครัวเรือนของท่านต่อปีในรอบปีที่ผ่านมาเป็นเงินรวม กีบ
15. รายได้ของท่านพอเพียงกับการจ่ายหรือไม่
- () พอเพียงแต่ไม่มีเงินออม
- () พอเพียงแต่มีเงินออม/ เก็บ
- () ไม่พอ

15.1 ถ้าไม่พอเพียงท่านได้กู้เงินหรือไม่

() ไม่กู้ () กู้ แหล่งที่มาของเงินกู้จาก(ระบุ).....

16. สภาพทางสังคม

16.1 ท่านได้เข้าร่วมกลุ่มอะไรบ้างในหมู่บ้าน

() กลุ่มชาวหนุ่ม/เยาวชน () กลุ่มสหพันธ์แม่บ้าน
() กลุ่มเกษตรกรรม () กลุ่มหัตถกรรม (จักสาน)
() กลุ่มเลี้ยงโค () กลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก (เป็ด ไก่)
() กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม () กลุ่มเลี้ยงสัตว์น้ำ
() กลุ่มอื่นๆ (ระบุ).....

16.2 ด้านสาธารณสุขบ้าน

ท่านมีส้วมใช้หรือไม่ () มี () ไม่มี ใช้อะไร.....
ไฟฟ้า () มี () ไม่มี ใช้อะไร.....
น้ำประปา () มี () ไม่มี ใช้อะไร.....

16.3 สมาชิกในครอบครัวของท่าน เมื่อเจ็บป่วยแล้วจะไปรักษาที่ไหน

() ด้วยสมุนไพร () สาธารณสุข () โรงพยาบาลอำเภอ
() โรงพยาบาลจังหวัด () อื่นๆ (ระบุ).....

16.4 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการวางแผนครอบครัวหรือไม่

() ไม่มีการวางแผนครอบครัว
() มีการวางแผนครอบครัว
() ใช้ถุงยางอนามัย () ใส่ห่วง () กินยา () ฉีดยา
() ทำหมัน () อื่นๆ (ระบุ).....

17. ท่านมีที่ดินในการครอบครองหรือไม่

() ไม่มี
() มี (ระบุ)
จำนวนแปลงแปลง
เนื้อที่รวม เฮกตาร์

17.1 ประเภทของการถือครองที่ดิน

แปลงที่	การใช้ประโยชน์	เอกสารสิทธิ์		ขนาดของพื้นที่ (เฮกตาร์)	ลักษณะการถือครองที่ดิน	
		ไม่มี	มี		เช่า	ส่วนตัว
1						
2						
3						
4						
5						

17.2 ที่ดินทำกินที่มีอยู่ขณะนี้เพียงพอกับความต้องการหรือไม่

() เพียงพอ

() ไม่เพียงพอ

17.3 แต่ถ้าไม่พอท่านที่ดินเพิ่มอีกจำนวนเท่าไร เฮกตาร์

18. ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้บ้างหรือไม่

() ไม่เคยได้รับ

() เคยได้รับ ถ้าเคยได้รับในปีที่ผ่านมาท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จำนวน..... ครั้ง

18.1 แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ท่านได้รับจากแหล่งใดบ้าง

(ตอบได้ 1 ข้อ)

() หนังสือพิมพ์

() วิทยุ

() โทรทัศน์

() เพื่อนบ้าน

() หอกระจายข่าว

() ผู้ใหญ่บ้าน-กำนัน

() อื่นๆ (ระบุ).....

19. ท่านเคยเข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับด้านป่าไม้ หรือไม่

() ไม่เคย

() เคย จำนวน ครั้ง หลักสูตรที่ได้รับจากการฝึกอบรม คือ

() การปกป้องรักษาป่าไม้ () การอนุรักษ์สัตว์น้ำและสัตว์ป่า

() การป้องกันไฟป่า () การจัดสรรที่ดินป่าไม้

() การปลูกสร้างสวนป่า () อื่นๆ (ระบุ)

20. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หรือไม่

() ไม่เคย

() เคย จำนวน ครั้ง หลักสูตรที่ได้รับจากการฝึกอบรม คือ

() การป้องกันรักษาป่าไม้ () การอนุรักษ์สัตว์น้ำและสัตว์ป่า

() การป้องกันไฟป่า () การจัดสรรที่ดินป่าไม้

() การปลูกสร้างสวนป่า () อื่นๆ (ระบุ)

21. ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับข้อความที่ท่านคิดว่า ถูกหรือผิด

ข้อความ	ถูก	ผิด
1. การตัดไม้ทำลายป่าทำให้เกิดความแห้งแล้ง		
2. การรบกวนของใบไม้ในป่าทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น		
3. ป่าไม้ช่วยรักษาความชื้นและต้นไม้ทำให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล		
4. ป่าไม้ช่วยลดความรุนแรงของลมพายุได้		
5. ป่าไม้เป็นแหล่งของปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และ ยารักษาโรค		
6. ป่าไม้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า		
7. ป่าไม้เป็นสมบัติของทุกคนดังนั้นทุกคนควรมีส่วนร่วมในการป้องกัน คุ้มครองดูแลรักษาป่าไม้ให้คงอยู่ตลอดไป		
8. ทุกคนสามารถตัดไม้จากป่ามาใช้โดยไม่มีการรับอนุญาต		
9. การเก็บหาของป่าเพื่อใช้สอยและบริโภคในครัวเรือนตามความจำเป็น ย่อมทำได้		

ข้อความ	ถูก	ผิด
10. การใช้ประโยชน์จากป่าที่เกินกำลังผลิตของป่าทำให้ป่าเสื่อมโทรมได้		
11. การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าไม่ควรยึดถือข้อกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ของทางราชการ		
12. ป่าถูกทำลายทำให้ไม่มีน้ำในฤดูแล้ง		
13. การเผาป่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้ธาตุอาหารจากดินไม่สูญเสียและทำให้พืชเจริญเติบโต เร็วขึ้น		
14. ควรช่วยกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมและพื้นที่ว่างเปล่าให้กลายเป็นป่าเหมือนเดิม		
15. การปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดความรักหวงแหนป่าเป็นการรักษาป่าให้คงอยู่ตลอดไป		

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยพิจารณาจากข้อความดังต่อไปนี้

ก. การสงวนและป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ท่านคิดว่าภัยแล้งมีสาเหตุมาจากการตัดไม้และถางป่า					
2. ท่านรู้สึกต่อต้านเจ้าหน้าที่ที่คอยจับกุมผู้บุกรุกตัดไม้และถางป่า					
3. ท่านพร้อมและยินดีที่จะปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ที่ห้ามบุกรุกแผ้วถางป่า ตัดไม้ล่าสัตว์ป่า และเก็บของป่า					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. ท่านรู้สึกพอใจที่มีคนจำนวนมาก จัดวางและต่อต้านเจ้าหน้าที่ใน การปราบปรามจับกุมผู้ทำลายป่า					
5. ท่านคิดว่าเรื่องปากท้องของ ชาวบ้านสำคัญกว่าการรักษาป่าไม้					
6. การป้องกันรักษาป่าเป็นหน้าที่ของ ราชการอยู่แล้วชาวบ้านไม่จำเป็น ที่จะต้องเข้าไปร่วมรับชอบดูแล รักษาป่า					
7. การประกาศ ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ เป็นการแย่งที่ทำกินของชาวบ้าน					
8. ท่านรู้สึกต่อต้านที่เพื่อนบ้านเข้าไป บุกรุกพื้นที่ป่า ตัดไม้ และถางป่า ทำไร่					
9. ไฟป่าเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็จะดับเองได้ ไม่จำเป็นต้องช่วยกันระวังป้องกัน ไฟป่า					
10. การควบคุมไม่ให้เกิดไฟป่าเป็น หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ชาวบ้าน ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง					

ข. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่า

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ท่านต้องการบุกรุกจับจองพื้นที่ ป่าเอาไว้ให้ลูกหลานใช้ประโยชน์ ในอนาคต					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. การเก็บหน่อไม้จากป่าไปขาย จำนวนมาก ทำให้ป่าเสื่อมโทรม ได้					
3. ท่านต้องการตัดไม้ในป่ามาสร้าง และต่อเติมบ้าน					
4. การจับจองที่ดินทำกินในพื้นที่ ป่าไม่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย					
5. หากท่านมีที่ดินไม่เพียงพอต่อ การเพาะปลูกท่านจะบุกเบิกถางป่า เพื่อใช้เป็นที่ทำกินเพิ่มเติมอีก					
6. ป่าเป็นแหล่งอาหารและรักษาโรค เช่น เห็ด หน่อไม้ พืชผักต่างๆ และสมุนไพรให้กับราษฎรใน ชุมชนไว้ใช้ประโยชน์					
7. การถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยของ ชาวบ้านไม่น่าจะทำให้ ในแม่น้ำลำคลองลดน้อยลง					
8. การเผาไร่จะทำให้ดินมีความอุดม สมบูรณ์และทำให้พืชเจริญเติบโต ได้ดี					
9. การเตรียมพื้นที่ปลูกพืชไร่ ท่านจะสงวนรักษาไม้ยืนต้น ที่ขึ้นอยู่เดิมไว้ ไม่ตัดเผาทำลาย					
10. หากที่ดินของท่านไม่พอเพียงกับ การปลูกพืชไร่ท่านจะไม่บุกเบิก ถางป่า เพื่อใช้เป็นแหล่งปลูก พืชไร่อีก					

ค. การพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ท่านจะปลูกต้นไม้ในที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยอยู่เสมอเพื่อจะได้ มีไว้ใช้สอยภายในครัวเรือน					
2. ท่านจะไม่เสียเวลากับการปลูกป่า หรือปลูกต้นไม้หากไม่ได้รับเงิน ค่าจ้าง					
3. ท่านต้องการปลูกป่าเพื่อปรับปรุง ป่าเสื่อมโทรมที่บริเวณรอบๆ หมู่บ้านให้อุดมสมบูรณ์					
4. การปลูกไม้ป่าในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปลูกต้นไม้แห่งชาติ ทำให้เสียเวลาในการทำมาหากิน					
5. ราษฎรในหมู่บ้านสามารถช่วยกัน ดูแลและป้องกันรักษาป่าชุมชน ของหมู่บ้านด้วยตนเองได้					
6. การปลูกป่าชุมชนสำหรับหมู่บ้าน เป็นสิ่งไม่จำเป็น เพราะป่า ธรรมชาติยังมีอยู่มาก					
7. ป่าไม้ สัตว์ป่า ดิน และน้ำเป็น ทรัพยากรธรรมชาติที่เกื้อกูล ซึ่งกันและกันถ้าราษฎรในชุมชน ของท่านช่วยกันดูแลรักษา ทรัพยากรดังกล่าวไว้เป็นอย่างดี ย่อมส่งผลให้ชุมชนของท่าน มีความเป็นอยู่ที่ดีตามไปด้วย					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8. การฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมด้วย เทคนิควิธีการปลูกป่าไม้ใช้ เป็นสัจพจน์					
9. การปลูกพืชควบคู่กับต้นไม้ ในรูปแบบวนเกษตรช่วยลด ปัญหาหน้าดินถูกชะล้างและ เป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ					
10. การปลูกต้นไม้เพื่อให้มีป่าเป็น สิ่งที่สืบเนื่องกันความจำเป็น เพราะปล่อยไว้เฉยๆ ป่าก็สามารถ กับฟื้นคืนสภาพเดิมได้					

ท่านมีปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในท้องที่ของหมู่บ้านท่านอย่างไรบ้าง

ปัญหา.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - สกุล	:	นายศักดิ์ แก้วดวงสี
วัน เดือน ปีเกิด	:	วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	:	จังหวัดสาละวัน แขวงสาละวัน ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
การศึกษา	:	ปริญญาตรี (วนศาสตร์) ดงโคก ส.ป.ป.ลาว พ.ศ. 2547 ปวส. (วนศาสตร์) สะหวันเขต ส.ป.ป.ลาว พ.ศ. 2542 ปวช. (วนศาสตร์) ดงโคก ส.ป.ป.ลาว พ.ศ. 2536
สถานที่ทำงาน	:	ป่าไม้จังหวัด (สาละวัน) ส.ป.ป.ลาว
ตำแหน่ง	:	หัวหน้าฝ่ายการจัดการป่าและคุ้มครองป่าไม้จังหวัด (สาละวัน) ส.ป.ป.ลาว
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	:	สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ THAILAND INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY (TICA)